

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 22.6.2011
COM(2011) 367 τελικό

ΠΡΑΣΙΝΟ ΒΙΒΛΙΟ

Εκσυγχρονισμός της οδηγίας για τα επαγγελματικά προσόντα

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι πολίτες της ΕΕ¹ που παρέχουν ένα ευρύ φάσμα επαγγελματικών υπηρεσιών στους καταναλωτές και στις επιχειρήσεις αποτελούν σημαντικούς παράγοντες της οικονομίας μας. Η εύρεση απασχόλησης ή η παροχή υπηρεσιών σε άλλο κράτος μέλος αποτελούν από παράδειγμα του πώς μπορούν οι πολίτες αυτοί να επωφεληθούν από την Ενιαία Αγορά. Έχει διαπιστωθεί από καιρό ότι η περιοριστική νομοθετική ρύθμιση των επαγγελματικών προσόντων έχει το ίδιο αρνητικό αποτέλεσμα στην κινητικότητα με τη διακριτική μεταχείριση ανάλογα με την υπηκοότητα. Η αναγνώριση των προσόντων που έχουν αποκτηθεί σε άλλο κράτος μέλος έχει αναχθεί συνεπώς σε θεμελιώδες δομικό στοιχείο της Ενιαίας Αγοράς. Όπως επισημάνθηκε στη Στρατηγική «Ευρώπη 2020»² και στην Πράξη για την Ενιαία Αγορά³, η επαγγελματική κινητικότητα αποτελεί βασικό στοιχείο της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης. Οι πολύπλοκες και οι συγκεχυμένες διαδικασίες για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων προσδιορίστηκαν στην Έκθεση 2010 για την Ιθαγένεια της ΕΕ⁴ ως ένα από τα κύρια εμπόδια που εξακολουθούν να συναντούν οι πολίτες της ΕΕ στην καθημερινή ζωή τους κατά την άσκηση των δικαιωμάτων τους βάσει του ενωσιακού δικαίου πέραν των εθνικών συνόρων. Με τον εκσυγχρονισμό θα ενισχυθεί επίσης η θέση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις διεθνείς εμπορικές διαπραγματεύσεις, γεγονός το οποίο θα καταστήσει τη ρυθμιστική σύγκλιση ευκολότερη και θα δώσει τη δυνατότητα στην ΕΕ να αποκτήσει καλύτερη πρόσβαση στην αγορά τρίτων χωρών για τους πολίτες της ΕΕ.

Η κινητικότητα των επαγγελματιών εξακολουθεί να είναι χαμηλή στην ΕΕ. Ο αριθμός των καταγγελιών, οι υποθέσεις του SOLVIT και τα ερωτήματα που τίθενται στο πλαίσιο του κέντρου «Η Ευρώπη σου - Συμβουλές», καθώς και οι αναλύσεις των υποθέσεων αυτών, παρέχουν σαφείς ενδείξεις σχετικά με την ανάγκη εκσυγχρονισμού των κανόνων. Επιπροσθέτως, οι συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών εντός της ΕΕ (συμπεριλαμβανομένων των επαγγελματικών υπηρεσιών) αποτελούν μόνο το 25% περίπου των συνολικών συναλλαγών εντός της ΕΕ. Το μερίδιο αυτό είναι πάρα πολύ χαμηλό, εάν ληφθεί υπ' όψιν η συνολική σημασία του τομέα των υπηρεσιών για την οικονομία της ΕΕ (70% του ΑΕΠ). Ωστόσο, το ποσοστό αυτό μπορεί να αυξηθεί.

Η αυξημένη κινητικότητα μπορεί να ανταποκριθεί στην πρόκληση της κάλυψης θέσεων υψηλής εξειδίκευσης, καθώς ο ενεργός πληθυσμός μειώνεται. Σύμφωνα με τις προβλέψεις του Ευρωπαϊκού Κέντρου για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Cedefop), 16 εκατομμύρια επιπλέον άτομα θα κληθούν να καλύψουν θέσεις υψηλής εξειδίκευσης έως το 2020⁵, όπου βάσει των υφιστάμενων τάσεων θα υπάρξουν σοβαρές ελλείψεις εξειδικευμένων επαγγελματιών. Ορισμένες από αυτές τις ελλείψεις δεξιοτήτων θα μπορούσαν να καλυφθούν

¹ Αφορά επίσης υπηκόους τρίτων χωρών που απολαύουν των δικαιωμάτων της ευρωπαϊκής νομοθεσίας: τα μέλη οικογενειών πολιτών της ΕΕ, οι μακροχρόνια διαμένοντες, οι πρόσφυγες και οι κάτοχοι «μπλε καρτών» αντιμετωπίζονται ισότιμα με τους πολίτες της ΕΕ ως προς την αναγνώριση των επαγγελματικών τους προσόντων.

² Ανακοίνωση της Επιτροπής, Ευρώπη 2020, Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη – COM(2010) 2020 της 3.3.2010.

³ Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Πράξη για την Ενιαία Αγορά, Δώδεκα δράσεις για την τόνωση της ανάπτυξης και την ενίσχυση της εμπιστοσύνης, «Μαζί για μια νέα ανάπτυξη» – COM(2011) 206, SEC(2011) 467.

⁴ Έκθεση 2010 για την ιθαγένεια της ΕΕ «Άρση των εμποδίων στα δικαιώματα των πολιτών της ΕΕ» – COM(2010) 603 της 27.10.2010.

⁵ Προσφορά και ζήτηση δεξιοτήτων στην Ευρώπη: μεσοπρόθεσμη πρόβλεψη έως το 2020 (2010), διατίθεται στη διεύθυνση: http://www.cedefop.europa.eu/en/Files/3052_en.pdf.

από άτομα με επαγγελματικά προσόντα που έχουν αποκτηθεί εκτός της ΕΕ και τα οποία αντιμετωπίζουν μεγάλα προβλήματα ως προς την αναγνώριση των συγκεκριμένων προσόντων τους.

Η προβλεπόμενη έλλειψη ενός εκατομμυρίου επαγγελματιών από τον τομέα της υγείας εγείρει ιδιαίτερες ανησυχίες. Ο τρόπος με τον οποίο οι χώρες μπορούν να διαχειριστούν καλύτερα την κινητικότητα των επαγγελματιών του τομέα της υγείας, ενισχύοντας περαιτέρω τις γενικότερες πολιτικές τους για το εργατικό δυναμικό και αναπτύσσοντας περαιτέρω μηχανισμούς σχεδιασμού για το εργατικό δυναμικό, θα αποτελέσει αντικείμενο χωριστής δράσης της Επιτροπής και των κρατών μελών⁶.

Η παροχή στους πολίτες της δυνατότητας να κατανοήσουν το ατομικό τους δικαίωμα για εργασία σε οποιοδήποτε μέρος της ΕΕ πρέπει να εξεταστεί εντός του ευρύτερου αυτού πλαισίου. Προκειμένου οι επαγγελματίες να μπορούν αξιοποιήσουν πλήρως το δικαίωμα της ελεύθερης μετακίνησης, πρέπει τα προσόντα τους να αναγνωρίζονται εύκολα στα υπόλοιπα κράτη μέλη⁷. Είναι συνεπώς απαραίτητο να ορίζονται σαφείς και απλοί κανόνες για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων στην οδηγία για τα επαγγελματικά προσόντα⁸. Ταυτόχρονα, οι κανόνες πρέπει να διασφαλίζουν υψηλή ποιότητα υπηρεσιών, χωρίς να ανάγονται σε εμπόδιο για την κινητικότητα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ήδη επιτύχει πολλά σε αυτόν τον τομέα: ορισμένα επαγγελματικά προσόντα, ιδίως στους τομείς της υγείας, της αρχιτεκτονικής, της βιοτεχνίας, του εμπορίου και της βιομηχανίας, υπόκεινται σε αυτόματη αναγνώριση. Για όλα τα υπόλοιπα επαγγέλματα, έχει εισαχθεί με επιτυχία η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης βάσει ενός «γενικού συστήματος». Το 2005, οι κανόνες αυτοί συμπληρώθηκαν με ένα νέο ελαστικότερο καθεστώς για τη διευκόλυνση της προσωρινής κινητικότητας. Οι κανόνες αυτοί λειτουργούν προς όφελος εκατομμυρίων επαγγελματιών στην Ευρώπη. Υπολογίζεται ότι το σύστημα αυτόματης αναγνώρισης βάσει εναρμονισμένων ελάχιστων απαιτήσεων κατάρτισης, αφορά 6,4 εκατομμύρια πολίτες⁹.

Τον Μάρτιο του 2010, η Επιτροπή ξεκίνησε την αξιολόγηση της οδηγίας στο πλαίσιο της οποίας κινητοποιήθηκαν πολλοί φορείς: περίπου διακόσιες αρμόδιες αρχές συνέταξαν εκθέσεις εμπειρίας κατά το 2010 και περίπου τετρακόσιοι συμμετέχοντες παρουσίασαν τις απόψεις τους στο πλαίσιο μιας δημόσιας διαβούλευσης στις αρχές του 2011. Το Πράσινο Βιβλίο βασίζεται σε αυτή την αξιολόγηση. Παρουσιάζει νέες ιδέες για τη διευκόλυνση της κινητικότητας στην Ενιαία Αγορά, όπως η Ευρωπαϊκή Επαγγελματική Κάρτα (βλ. μέρος 2), διερευνά τρόπους για την αξιοποίηση των επιτευγμάτων (βλ. μέρος 3) και περιγράφει τις επιλογές για τον εκσυγχρονισμό της αυτόματης αναγνώρισης (βλ. μέρος 4). Μια ευρεία διαβούλευση σχετικά με τις ιδέες αυτές θα βοηθήσει την Επιτροπή να αξιολογήσει τις διάφορες επιλογές για τον εκσυγχρονισμό της οδηγίας για τα επαγγελματικά προσόντα.

Στα τέλη του 2011 σχεδιάζεται η υποβολή νομοθετικής πρότασης για τον εκσυγχρονισμό της

⁶ Ένα περαιτέρω ζήτημα αφορά τα νομοθετικά κατοχυρωμένα ναυτικά επαγγέλματα, για τα οποία η Επιτροπή σκοπεύει να δημοσιεύσει το 2012 ανακοίνωση για τη Γαλάζια Ανάπτυξη, βιώσιμη ανάπτυξη από τους ωκεανούς, τις θάλασσες και τις ακτές. Υπό αυτό το πρίσμα, η Επιτροπή ενδιαφέρεται να κατανοήσει αν στον εν λόγω τομέα μπορούν να εντοπιστούν τυχόν ειδικά εμπόδια στην αμοιβαία αναγνώριση.

⁷ Οι δυσκολίες που σχετίζονται με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων είναι ένα από τα εμπόδια για την κινητικότητα των επαγγελματιών εντός της ΕΕ. Άλλα εμπόδια είναι η δυνατότητα μεταφοράς των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, τα γλωσσικά εμπόδια, κ.λπ.

⁸ Οδηγία 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων (ΕΕ L 225 της 30.9.2005, σ. 22).

⁹ Πίνακας αποτελεσμάτων της εσωτερικής αγοράς, Ιούλιος 2010.

οδηγίας.

2. ΝΕΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

2.1. Η ευρωπαϊκή επαγγελματική κάρτα

Ο εκσυγχρονισμός θα πρέπει να αξιολογήσει τις πλέον πρόσφατες τεχνολογίες με σκοπό την παροχή νέων εργαλείων για την κινητικότητα. Οι τεχνολογίες αυτές έχουν τη δυνατότητα να ενισχύσουν την κινητικότητα των επαγγελματιών και να βελτιώσουν τις πληροφορίες προς τους καταναλωτές και τους εργοδότες σχετικά με τα προσόντα των επαγγελματιών για τις υπηρεσίες που παρέχουν. Η ευρωπαϊκή επαγγελματική κάρτα μπορεί να δομηθεί βάσει των τεχνολογιών γρήγορης επικοινωνίας του 21ου αιώνα για τη δημιουργία ενός μηχανισμού που θα παράσχει συγκεκριμένα και προσαρμοσμένα αποτελέσματα βάσει μιας εκσυγχρονισμένης οδηγίας για τα επαγγελματικά προσόντα. Το σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά (IMI) μπορεί να προωθήσει την ταχύτερη συνεργασία μεταξύ του κράτους μέλους έκδοσης (της χώρας αναχώρησης του επαγγελματία) και του κράτους μέλους υποδοχής (της χώρας όπου επιθυμεί να εγκατασταθεί ο επαγγελματίας). Η ταχύτερη συνεργασία μεταξύ των δύο χωρών θα προωθήσει τη διαδικασία γρήγορης αναγνώρισης για τον κάτοχο της κάρτας. Η συνεργασία μέσω του IMI θα πρέπει να υπόκειται σε προθεσμίες τις οποίες τα κράτη μέλη θα πρέπει να δεσμεύονται να τηρούν στο μέλλον. Στο ίδιο πνεύμα, η προσωρινή κινητικότητα μπορεί να καταστεί πολύ πιο απλή για τον επαγγελματία-κάτοχο της κάρτας: όλες οι υποχρεώσεις πληροφόρησης τις οποίες μπορεί να επιβάλει η χώρα υποδοχής αυτή τη στιγμή καθίστανται περιττές, λαμβάνοντας υπ' όψιν τις αναγκαίες πληροφορίες που είτε θα περιέχονται στην ίδια την κάρτα είτε θα διατίθενται από τη χώρα αναχώρησης όπου εκδόθηκε η κάρτα μέσω της ταχείας ηλεκτρονικής υποδομής.

Κινητοποίηση του κράτους μέλους αναχώρησης

Στο πλαίσιο του υφιστάμενου συστήματος, το κράτος μέλος υποδοχής είναι υπεύθυνο για την εξακρίβωση των επαγγελματικών προσόντων του μετακινούμενου επαγγελματία. Αυτό μπορεί να δημιουργήσει δυσκολίες στον επαγγελματία, ο οποίος ενδεχομένως να χρειαστεί να υποβάλει μεταφράσεις διαφόρων εγγράφων. Κάτι τέτοιο μπορεί επίσης να απαιτεί πολλούς πόρους από την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους υποδοχής, η οποία ίσως να μην είναι εξοικειωμένη με τον τρόπο απόκτησης προσόντων στα υπόλοιπα κράτη μέλη. Η ευρωπαϊκή επαγγελματική κάρτα, η οποία θα εκδίδεται από την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους όπου αποκτάται το προσόν και υπό την προϋπόθεση ότι ο επαγγελματίας έχει το δικαίωμα άσκησης του επαγγέλματος, θα μπορούσε να διευκολύνει τη διαδικασία, ενισχύοντας τον ρόλο του κράτους μέλους αναχώρησης σε πρώιμο στάδιο.

Κατά την έκδοση της κάρτας αυτής, η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους αναχώρησης θα πρέπει να ελέγχει ότι οι αιτούντες διαθέτουν τα σωστά προσόντα και πληρούν όλες τις υπόλοιπες προϋποθέσεις που ενδέχεται να απαιτούνται βάσει μιας εκσυγχρονισμένης οδηγίας, π.χ. ότι είναι νομίμως εγκατεστημένοι ή ότι τα διπλώματά τους είναι αυθεντικά. Η αρχή αυτή θα διατηρεί επίσης τα δικαιολογητικά έγγραφα για την έκδοση της κάρτας και θα τα καθιστά διαθέσιμα στην αντίστοιχη αρχή του κράτους μέλους υποδοχής, ανάλογα με την περίπτωση. Για τη διασφάλιση της αμοιβαίας εμπιστοσύνης, η κάρτα δεν θα εκδίδεται από εμπορικές οντότητες. Όταν ένα επάγγελμα δεν είναι νομοθετικά κατοχυρωμένο στο κράτος

μέλος αναχώρησης, τότε ο καθορισμός μιας αρμόδιας δημόσιας αρχής για την έκδοση της κάρτας θα εναπόκειται στο εν λόγω κράτος μέλος (π.χ. σημεία επαφής¹⁰ ή κέντρα NARIC¹¹).

Στο πλαίσιο του συστήματος αυτού, οι αρχές του κράτους μέλους υποδοχής δεν θα είναι υποχρεωμένες να δεσμεύουν διοικητικούς πόρους για την εξακρίβωση όλων των πληροφοριών που έχουν ήδη εξεταστεί από το κράτος μέλος αναχώρησης. Η επαλήθευση της εγκυρότητας της ίδιας της κάρτας θα επαρκεί για την επιβεβαίωση της δυνατότητας άσκησης του επαγγέλματος από τον κάτοχο στο κράτος μέλος υποδοχής.

Σε αυτό το πλαίσιο, το σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά (IMI) θα μπορούσε να αποτελέσει ένα «τμήμα υποστήριξης» για τη συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών. Οι αρχές που είναι αρμόδιες για την έκδοση και την εξακρίβωση της κάρτας θα πρέπει να εγγράφονται στο IMI, γεγονός που θα τους παρέχει τη δυνατότητα μεταξύ τους επικοινωνίας σε περίπτωση αποριών. Ένα σημαντικό ποσοστό των αρμόδιων αρχών από όλη την ΕΕ έχουν ήδη εγγραφεί στο σύστημα, ενώ αναμένεται η εγγραφή και άλλων έως τα τέλη του 2012.

Κινητοποίηση του κράτους μέλους υποδοχής

Για τον επαγγελματία που επιθυμεί να παράσχει υπηρεσίες σε προσωρινή βάση, η επαγγελματική κάρτα θα μπορούσε να υποκαταστήσει τα διοικητικά έγγραφα που συνοδεύουν την προηγούμενη δήλωση, τα οποία απαιτούνται από τα περισσότερα κράτη μέλη βάσει του άρθρου 7 της οδηγίας. Θα μπορούσε να επαρκεί ένα μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με τον αριθμό της κάρτας του επαγγελματία. Ο κάτοχος της κάρτας θα μπορούσε ακόμη και να εξαιρείται τελείως από το καθεστώς προηγούμενης δήλωσης, καθώς θα επαρκούσε η κάρτα με τις αναγκαίες πληροφορίες, η οποία θα μπορούσε να επιδεικνύεται στις αρχές και στους αποδέκτες των υπηρεσιών στο κράτος μέλος υποδοχής, αντί για την αποστολή δήλωσης. Η προσωρινή κινητικότητα θα μπορούσε να καταστεί πολύ πιο απλή, παράλληλα με τη διατήρηση των αναγκαίων ελέγχων.

Τα οφέλη αυτά θα μπορούσαν να επεκταθούν και στους επαγγελματίες που επιδιώκουν την αυτόματη αναγνώριση των προσόντων τους βάσει εναρμονισμένων ελάχιστων απαιτήσεων κατάρτισης. Η κάρτα θα μπορούσε να πιστοποιεί ότι τα προσόντα του επαγγελματία είναι σύμφωνα με τις εναρμονισμένες ελάχιστες απαιτήσεις βάσει μιας εκσυγχρονισμένης οδηγίας. Αυτό θα μπορούσε να επαληθεύεται από την αρμόδια αρχή έκδοσης κατά την υποβολή αίτησης για κάρτα στο κράτος μέλος όπου έχει απονεμηθεί ο απαιτούμενος τίτλος εκπαίδευσης. Η αρχή του κράτους μέλους υποδοχής δεν θα χρειάζεται πλέον να προβαίνει σε επαλήθευση των προσόντων και θα μπορεί συνεπώς να εκδίδει απόφαση αναγνώρισης εντός πολύ συντομότερης χρονικής περιόδου (π.χ. εντός δύο εβδομάδων αντί τριών μηνών που επιτρέπεται αυτή τη στιγμή βάσει της οδηγίας)¹².

Ακόμη και στο πλαίσιο του γενικού συστήματος, όπου τα προσόντα ελέγχονται κατά

¹⁰ Το άρθρο 57 της οδηγίας υποχρεώνει τα κράτη μέλη να ορίζουν ένα σημείο επαφής το οποίο θα παρέχει πληροφορίες στους πολίτες και στα σημεία επαφής των άλλων κρατών μελών και θα βοηθά τους πολίτες στην άσκηση των δικαιωμάτων τους.

¹¹ Τα εθνικά κέντρα πληροφοριών για την ακαδημαϊκή αναγνώριση των διπλωμάτων (NARIC) βοηθούν τους πολίτες σε θέματα που σχετίζονται με τα ακαδημαϊκά προσόντα. Για περισσότερες πληροφορίες, ανατρέξτε στη διεύθυνση: <http://www.enic-naric.net/index.aspx?s=n&f=g&d=about#NARIC>.

¹² Παρά το ότι ο ενισχυμένος ρόλος της χώρας αποστολής ενδέχεται να επιβάλλει τη δέσμευση διοικητικών πόρων, η προσέγγιση αυτή δύναται να μειώσει τη συνολική επιβάρυνση, καθώς η επαλήθευση των προσόντων και των γλωσσών στην ίδια τη χώρα θα είναι ευκολότερη για τη χώρα αποστολής και με τον τρόπο αυτό θα μπορεί να μειωθεί το κόστος επανάληψης της επαλήθευσης.

περίπτωση, η κάρτα θα μπορούσε να απλουστεύσει και να επιταχύνει τη διαδικασία αναγνώρισης, καθώς η αρχική εξακρίβωση θα μπορούσε να ολοκληρωθεί από την αρχή έκδοσης της κάρτας. Ως αποτέλεσμα, οι διαδικασίες θα μπορούσαν να συντομευθούν σε έναν μήνα το πολύ, αντί του υφιστάμενου ανώτατου περιθωρίου των τεσσάρων μηνών¹³.

Η επαγγελματική κάρτα μπορεί επίσης να παράσχει οφέλη στους αποδέκτες των υπηρεσιών, κυρίως σε θέματα διαφάνειας. Παρουσιάζοντας την κάρτα, οι επαγγελματίες θα παρέχουν την εγγύηση ότι είναι ικανοί να ασκήσουν το επάγγελμα. Επιπροσθέτως, θα μπορούσε να αναπτυχθεί ένα σύστημα που θα επιτρέπει στους καταναλωτές και στους εργοδότες να εξακριβώνουν την εγκυρότητα της κάρτας (π.χ. μέσω άμεσης επαφής με την αρμόδια αρχή).

Το έργο της διευθύνουσας ομάδας και πιλοτικές μελέτες περιπτώσεων

Η ευρωπαϊκή επαγγελματική κάρτα δεν θα είναι υποχρεωτική. Οι ενδιαφερόμενοι μετακινούμενοι επαγγελματίες θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα, όχι όμως την υποχρέωση, να υποβάλλουν αίτηση για την κάρτα αυτή. Η Επιτροπή έχει ήδη συστήσει μια διευθύνουσα ομάδα για την επαγγελματική κάρτα για επιλεγμένα μέρη που έχουν εκφράσει ενδιαφέρον. Αποτελείται από εκπροσώπους διαφορετικών επαγγελμάτων, αρμόδιων αρχών και συνδικαλιστικών ενώσεων. Η ομάδα ξεκίνησε τις εργασίες της στις αρχές Ιανουαρίου του 2011 και αναμένεται να ανακοινώσει συγκεκριμένα συμπεράσματα έως τον Οκτώβριο του τρέχοντος έτους. Η ομάδα εξέτασε την προστιθέμενη αξία και τις πιθανές νομικές συνέπειες μιας τέτοιας κάρτας. Μελέτησε επίσης τα υφιστάμενα σχέδια επαγγελματικής κάρτας, καθώς και παρόμοια μέσα τα οποία μπορούν να αποδειχθούν χρήσιμα στην καθημερινή ζωή των πολιτών (όπως η ευρωπαϊκή άδεια οδήγησης, η ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης υγείας ή το μελλοντικό ευρωπαϊκό διαβατήριο δεξιοτήτων). Η ομάδα επέδειξε ιδιαίτερη προσοχή στις προκλήσεις της εφαρμογής, συμπεριλαμβανομένων των ζητημάτων του περιεχομένου και της μορφής μιας τέτοιας κάρτας, καθώς και στον καλύτερο τρόπο για τη διασφάλιση της αξιοπιστίας της. Τα αποτελέσματα θα παρουσιαστούν στο Φόρουμ της Ενιαίας Αγοράς, το οποίο θα διεξαχθεί στις 3-4 Οκτωβρίου στην Κρακοβία της Πολωνίας.

Δεδομένων των διαφορετικών συνθηκών πρόσβασης σε κάθε επάγγελμα και άσκησής του, η διευθύνουσα ομάδα θεώρησε χρήσιμη την ανάπτυξη μελετών περιπτώσεων για ορισμένα επιλεγμένα επαγγέλματα: μηχανικούς, ιατρούς, νοσηλευτές, φυσικοθεραπευτές και ξεναγούς.

Ερώτηση 1: Θέλετε να υποβάλετε κάποιο σχόλιο σχετικά με τους αντίστοιχους ρόλους των αρμόδιων αρχών στο κράτος μέλος αναχώρησης και στο κράτος μέλος υποδοχής;

Ερώτηση 2: Συμφωνείτε ότι η επαγγελματική κάρτα θα μπορούσε να έχει τα παρακάτω αποτελέσματα, ανάλογα με τους στόχους του κατόχου της;

α) Ο κάτοχος της κάρτας μετακινείται σε προσωρινή βάση (προσωρινή κινητικότητα):

- Επιλογή 1: η κάρτα θα καθιστούσε περιττή τη δήλωση η οποία απαιτείται αυτή τη στιγμή από τα κράτη μέλη βάσει του άρθρου 7 της οδηγίας.

- Επιλογή 2: το καθεστώς δήλωσης διατηρείται, όμως μπορεί να παρουσιάζεται η κάρτα αντί των συνοδευτικών εγγράφων.

¹³ Και σε αυτή την περίπτωση, η αρχή αποστολής θα αφιερώνει περισσότερο χρόνο για την εξακρίβωση των πληροφοριών. Εντούτοις, η συνολική διαδικασία αναμένεται να είναι συντομότερη, καθώς η αρχή αποστολής μπορεί λόγω θέσης να διενεργεί καλύτερα τους σχετικούς ελέγχους (γλωσσικοί λόγοι, έλεγχος εγκυρότητας διοικητικών εγγράφων, κλπ.).

β) Ο κάτοχος της κάρτας ζητά αυτόματη αναγνώριση των προσόντων του: η παρουσίαση της κάρτας επιταχύνει τη διαδικασία αναγνώρισης (το κράτος μέλος υποδοχής θα πρέπει να λάβει απόφαση εντός δύο εβδομάδων αντί τριών μηνών).

γ) Ο κάτοχος της κάρτας ζητά αναγνώριση των προσόντων του τα οποία δεν υπόκεινται σε αυτόματη αναγνώριση (το γενικό σύστημα): η παρουσίαση της κάρτας επιταχύνει τη διαδικασία αναγνώρισης (το κράτος μέλος υποδοχής θα πρέπει να λάβει απόφαση εντός ενός μηνός αντί τεσσάρων μηνών).

2.2. Εστίαση στις οικονομικές δραστηριότητες: η αρχή της μερικής πρόσβασης

Οι επαγγελματίες ενδέχεται να αντιμετωπίσουν δυσκολίες με την αναγνώριση των προσόντων τους εάν το πεδίο των οικονομικών δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται ως μέρος του επαγγέλματος διαφέρει μεταξύ του κράτους μέλους καταγωγής τους και του κράτους μέλους όπου επιθυμούν να εγκατασταθούν. Αυτό ισχύει, π.χ., για το επάγγελμα του «εκπαιδευτή χιονοσανίδας» το οποίο υπάρχει ως ξεχωριστό επάγγελμα σε ορισμένα κράτη μέλη, ενώ σε άλλα η χρήση της χιονοσανίδας διδάσκεται από εκπαιδευτές σκι.

Ορισμένες φορές, οι διαφορές στο πεδίο των οικονομικών δραστηριοτήτων ενός επαγγέλματος σε δύο κράτη μέλη είναι τόσο μεγάλες που οι επαγγελματίες θα πρέπει να παρακολουθήσουν το πλήρες πρόγραμμα εκπαίδευσης και κατάρτισης του κράτους μέλους υποδοχής, προκειμένου να καλύψουν τις διαφορές των αντίστοιχων απαιτήσεων προσόντων, όπως στο παραπάνω παράδειγμα. Κατά την εξέταση του ζητήματος αυτού, το Δικαστήριο ανέπτυξε την αρχή της μερικής πρόσβασης¹⁴. Το Δικαστήριο απεφάνθη ότι τα κράτη μέλη πρέπει, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να επιτρέπουν τη μερική άσκηση του επαγγέλματος κατόπιν αιτήματος του επαγγελματία. Ωστόσο, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, για λόγους προστασίας των αποδεκτών των υπηρεσιών και των καταναλωτών εν γένει, μπορεί να δικαιολογούνται ανάλογοι περιορισμοί στην ελευθερία εγκατάστασης και στην ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, εάν τα μέτρα αυτά είναι αναγκαία και αναλογικά προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος.

Η εισαγωγή της αρχής αυτής στην οδηγία θα μπορούσε να διευρύνει τις εγγυήσεις που παρέχονται στους επαγγελματίες, όπως οι προθεσμίες εντός των οποίων τα κράτη μέλη πρέπει να εκδίδουν αποφάσεις αναγνώρισης, καθώς και στους επαγγελματίες που πληρούν τις προϋποθέσεις μερικής πρόσβασης.

Η εκσυγχρονισμένη οδηγία θα μπορούσε επίσης να επιβεβαιώσει τα κριτήρια σύμφωνα με τα οποία θα εφαρμοστεί η αρχή (προσέγγιση βάσει κριτηρίων), σύμφωνα με τη νομολογία. Κατά το Δικαστήριο, η αρχή της μερικής πρόσβασης εφαρμόζεται στις περιπτώσεις που είναι δυνατό να διαχωριστεί αντικειμενικά η οικονομική δραστηριότητα την οποία επιθυμεί να ασκήσει ο επαγγελματίας στο κράτος μέλος υποδοχής από τις υπόλοιπες δραστηριότητες που καλύπτει ένα επάγγελμα στο συγκεκριμένο κράτος μέλος. Ένα από τα αποφασιστικά κριτήρια είναι το αν η εν λόγω οικονομική δραστηριότητα δύναται να ασκηθεί, ανεξάρτητα ή αυτόνομα, στο κράτος μέλος όπου έχουν αποκτηθεί τα επαγγελματικά προσόντα. Για παράδειγμα, ένας μηχανικός με ειδίκευση στα υδραυλικά σε ένα κράτος μέλος ο οποίος επιθυμεί να εργαστεί σε ένα κράτος μέλος όπου οι δραστηριότητές του ασκούνται από μηχανικούς με ευρύτερα προσόντα, οι οποίοι ασχολούνται επίσης με δρόμους, κανάλια και

¹⁴ Colegio de Ingenieros de Caminos, Canales y Puertos, Υπόθεση C-330/03 της 19ης Ιανουαρίου 2006, Συλλογή Νομολογίας του Δικαστηρίου 2006, σ. I-801.

λιμάνια, δύναται να αποκτήσει μερική πρόσβαση στο επάγγελμα στο κράτος μέλος υποδοχής. Θα λάβει άδεια άσκησης δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τα υδραυλικά.

Εξαιρέσεις από την αρχή δύναται να υπάρξουν εφόσον υπάρχει δικαιολόγηση λόγω επιτακτικού δημόσιου συμφέροντος, κατάλληλη για τη διασφάλιση της επίτευξης του στόχου του δημόσιου συμφέροντος χωρίς υπέρβαση των αναγκαίων ορίων για την επίτευξή του.

Ερώτηση 3: Συμφωνείτε ότι μπορούν να υπάρξουν σημαντικά πλεονεκτήματα από την εισαγωγή της αρχής της μερικής πρόσβασης και συγκεκριμένων κριτηρίων για την εφαρμογή της στην οδηγία; (Αναφέρατε συγκεκριμένους λόγους για τυχόν παρέκκλιση από την αρχή).

2.3. Αναμόρφωση κοινών πλατφορμών

Σήμερα, τα οφέλη της αυτόματης αναγνώρισης παρέχονται σε έναν περιορισμένο μόνο αριθμό επαγγελματιών. Πολλά επαγγέλματα που υπάγονται στο «γενικό σύστημα» προσβλέπουν σε έναν παρόμοιο μηχανισμό που θα διευκόλυνε την κινητικότητά τους. Το άρθρο 15 της οδηγίας προσφέρει τη δυνατότητα υιοθέτησης κοινών πλατφορμών. Ο στόχος των πλατφορμών αυτών θα είναι να καταστούν περιττά τα αντισταθμιστικά μέτρα (περίοδος δοκιμής ή προσαρμογής). Δεν πρόκειται για ένα εργαλείο αυτόματης αναγνώρισης των προσόντων. Για τον λόγο αυτόν, μέχρι σήμερα δεν έχει αναπτυχθεί καμία κοινή πλατφόρμα αντισταθμιστικών μέτρων και υπάρχει ευρεία συναίνεση ότι δεν υφίσταται βάση για περαιτέρω πρόοδο. Η τρέχουσα έννοια των κοινών πλατφορμών θεωρείται αποτυχημένη. Στο μέλλον, θα πρέπει να διευρυνθεί προς την κατεύθυνση της αυτόματης αναγνώρισης.

Η Επιτροπή επιθυμεί να ανταποκριθεί στο αίτημα για πιο εύκολη κινητικότητα, προβλέποντας πιο ομαλή αναγνώριση. Στην επίτευξη του στόχου αυτού θα μπορούσε να συμβάλει μια νέα προσέγγιση των κοινών πλατφορμών. Θα μπορούσαν να λειτουργήσουν με τον ίδιο τρόπο όπως το σύστημα αυτόματης αναγνώρισης για τους ιατρούς, τους οδοντίατρους, τους νοσηλευτές, τις μαίες, τους φαρμακοποιούς, τους κτηνιάτρους και τους αρχιτέκτονες, χωρίς όμως να χρειάζεται η συμμετοχή όλων των κρατών μελών, ή ακόμη όσων κρατών μελών προβλέπονται αυτή τη στιγμή βάσει του άρθρου 15. Το όριο αυτό θα μπορούσε να μειωθεί στο ένα τρίτο όλων των κρατών μελών (δηλ. εννέα εκ των είκοσι επτά) αντί των δύο τρίτων, προκειμένου να βελτιωθούν οι ευκαιρίες για τη δημιουργία κοινών πλατφορμών. Ακόμη, θα μπορούσε να γίνει σαφές ότι κάθε μη συμμετέχον κράτος μέλος θα μπορούσε να συμμετάσχει σε μια κοινή πλατφόρμα σε μεταγενέστερο στάδιο.

Κάθε νέα πλατφόρμα θα υπόκειται σε δοκιμή στην εσωτερική αγορά. Με τον τρόπο αυτόν θα διασφαλίζεται ότι οι συμφωνημένες προϋποθέσεις είναι αναλογικές και ότι η κοινή πλατφόρμα δεν περιέχει περιττές λεπτομέρειες, θέτοντας εμπόδια στην κινητικότητα των επαγγελματιών από τα μη συμμετέχοντα κράτη μέλη που επιθυμούν να ασκήσουν το δικαίωμα ελεύθερης μετακίνησής τους στην Ενιαία Αγορά. Η δοκιμή στην εσωτερική αγορά θα μπορούσε να διεξάγεται από τις ενδιαφερόμενες επαγγελματικές ενώσεις και δύναται να συμβάλει, ειδικότερα, ώστε να διασαφηνιστεί αν η επαγγελματική εμπειρία θα μπορούσε να διευκολύνει έναν επαγγελματία που προέρχεται από ένα μη συμμετέχον κράτος μέλος να εισέλθει στο επάγγελμα σε μία από τις συμμετέχουσες χώρες.

Τέλος, οι κοινές πλατφόρμες θα πρέπει να υποστηρίζονται όχι μόνο από τις επαγγελματικές οργανώσεις, αλλά επίσης, σε δεύτερο στάδιο, από τουλάχιστον εννέα κράτη μέλη. Βάσει της πρότασης μιας επαγγελματικής ένωσης και της αναγκαίας υποστήριξης ενός επαρκούς αριθμού κρατών μελών, η Επιτροπή θα μπορούσε εν τέλει να προσυπογράψει μια κοινή πλατφόρμα μέσω μιας κατ' εξουσιοδότηση πράξης, το πλαίσιο της οποίας θα μπορούσε να

καθοριστεί στην εκσυγχρονισμένη οδηγία. Ένα παράδειγμα συνεχιζόμενων προσπαθειών για τη δημιουργία μιας κοινής πλατφόρμας είναι η κοινή πλατφόρμα για τους εκπαιδευτές σκι.

Ερώτηση 4: Υποστηρίζετε τη μείωση του τρέχοντος ορίου των δύο τρίτων των κρατών μελών σε ένα τρίτο (δηλ. εννέα εκ των είκοσι επτά κρατών μελών) ως προϋπόθεση για τη δημιουργία μιας κοινής πλατφόρμας; Συμφωνείτε για την ανάγκη δοκιμής στην εσωτερική αγορά (βάσει της αρχής της αναλογικότητας) προκειμένου να διασφαλίζεται ότι μια κοινή πλατφόρμα δεν αποτελεί εμπόδιο για τους παρόχους υπηρεσιών από μη συμμετέχοντα κράτη μέλη; (Αναφέρατε συγκεκριμένα επιχειρήματα υπέρ ή κατά της προσέγγισης αυτής.)

2.4. Επαγγελματικά προσόντα σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα

Η πράξη για την Ενιαία Αγορά παρέχει μια περαιτέρω αξιολόγηση των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τα επαγγελματικά προσόντα. Προβλέπει, επίσης, την αναθεώρηση του πεδίου εφαρμογής των νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων. Σήμερα, τα είκοσι επτά κράτη μέλη κατοχυρώνουν νομοθετικά περίπου 4 700 επαγγέλματα βάσει επαγγελματικής ειδίκευσης. Τα επαγγέλματα αυτά μπορούν να ομαδοποιηθούν σε περίπου 800 διαφορετικές κατηγορίες. Η οδηγία για τα επαγγελματικά προσόντα παρέχει αυτή τη στιγμή έναν μηχανισμό αμοιβαίας αναγνώρισης που εξυπηρετεί συνολικά τα περισσότερα από αυτά. Μολονότι τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να καθορίζουν απαιτήσεις προσόντων για την πρόσβαση σε ορισμένα επαγγέλματα, ως κατάλληλο μέσο για την επίτευξη στόχων δημόσιας πολιτικής όσον αφορά μια δεδομένη οικονομική δραστηριότητα, π.χ., προκειμένου να κατοχυρώνεται η ασφάλειά της από όλες τις πλευρές, σε ορισμένες περιπτώσεις οι απαιτήσεις προσόντων ενδέχεται να είναι δυσανάλογες ή περιττές για την επίτευξη στόχων δημόσιας πολιτικής και θα μπορούσαν να καταλήξουν σε εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία των πολιτών της ΕΕ. Όντως, υπάρχουν ενδεχομένως περιπτώσεις όπου ένας πολίτης της ΕΕ, που ήδη ασκεί μια οικονομική δραστηριότητα στο κράτος μέλος προέλευσής του/της, αντιμετωπίζει μια αδικαιολόγητη και δυσανάλογη απαίτηση προσόντων σε ένα κράτος μέλος υποδοχής σε τέτοιο βαθμό ή τέτοιας φύσεως που να μην μπορεί μέσω δοκιμής ή πρακτικής άσκησης (τα λεγόμενα αντισταθμιστικά μέτρα) να υπερβεί τις δυσκολίες, όπως προβλέπεται στην οδηγία για τα επαγγελματικά προσόντα, ούτε να είναι σε θέση να αξιώσει μερική πρόσβαση σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου (βλ. ενότητα 2.2 για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη μερική πρόσβαση). Ο πολίτης δεν θα έχει, συνεπώς, άλλη επιλογή παρά να παρακολουθήσει ολόκληρο τον κύκλο κατάρτισης που απαιτείται προκειμένου να αποκτήσει την εγχώρια ειδίκευση στο συγκεκριμένο κράτος μέλος υποδοχής.

Ερώτηση 5: Γνωρίζετε τυχόν νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα στο πλαίσιο των οποίων οι πολίτες της ΕΕ ενδέχεται να αντιμετωπίσουν όντως τέτοιες καταστάσεις; Περιγράψτε το επάγγελμα, τα προσόντα και τους λόγους για τους οποίους δεν δικαιολογούνται τέτοιες καταστάσεις.

3. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΩΝ

3.1. Πρόσβαση στην πληροφόρηση και στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση

Οι επαγγελματίες που επιθυμούν να εργαστούν σε άλλο κράτος μέλος χρειάζεται να γνωρίζουν και να κατανοούν τους κανόνες που ισχύουν για την περίπτωσή τους. Η αξιολόγηση της οδηγίας, κυρίως η δημόσια διαβούλευση στις αρχές του 2011, κατέδειξε ότι αυτό συνιστά μεγάλο πρόβλημα για πολλούς φορείς. Ειδικότερα, οι ερωτώμενοι επεσήμαναν την έλλειψη σαφήνειας ως προς το ποια αρχή είναι αρμόδια για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων τους και ποια έγγραφα θα πρέπει να υποβάλλονται. Η ανεπαρκής

ενημέρωση σχετικά με τα έγγραφα που πρέπει να υποβληθούν, και την αρχή που είναι αρμόδια, αποτελεί συχνά εμπόδιο για την επίτευξη του στόχου να ληφθεί ταχεία απόφαση από το κράτος μέλος υποδοχής.

Η παροχή στους επαγγελματίες της δυνατότητας για πιο αποτελεσματική και πιο εύκολη συμπλήρωση της αίτησης αναγνώρισης των επαγγελματικών τους προσόντων και παραλαβή της απόφασης αναγνώρισης μέσω δικτυακών τόπων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης συνιστά επίσης μια πρόκληση.

Μια εκσυγχρονισμένη οδηγία θα μπορούσε να προβλέπει ότι κάθε κράτος μέλος θα διαθέτει ένα κεντρικό σημείο ηλεκτρονικής πρόσβασης με πλήρεις πληροφορίες σχετικά με τις αρμόδιες αρχές και τα απαιτούμενα έγγραφα για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων όλων των επαγγελματιών, ανεξαρτήτως του επαγγέλματός τους ή της περιοχής όπου σκοπεύουν να το ασκήσουν. Με τον τρόπο αυτόν θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί η πρώτη πρόκληση. Η εκ των προτέρων επακριβής ενημέρωση για τα έγγραφα που πρέπει να υποβληθούν θα συμβάλει σε μεγαλύτερη διαφάνεια για τους επαγγελματίες και θα αποτρέψει καταστάσεις στις οποίες οι αρμόδιες αρχές δεν προβαίνουν σε επίσημη απόφαση λόγω μη πληρότητας του φακέλου του μετακινούμενου επαγγελματία (βλ. άρθρο 51 παράγραφος 2 της οδηγίας).

Ακόμη, αξιοποιώντας τα κεντρικά σημεία πρόσβασης, η δεύτερη πρόκληση θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί με την παροχή στους επαγγελματίες της δυνατότητας να διεκπεραιώνουν ηλεκτρονικά όλες τις διαδικασίες που σχετίζονται με την αναγνώριση των προσόντων.

Πώς θα μπορούσαν οι λύσεις αυτές να συμβάλουν στην αντιμετώπιση των δύο αυτών προκλήσεων στην πράξη; Η πρώτη επιλογή θα ήταν η αξιοποίηση των Εθνικών Σημείων Επαφής που προβλέπονται στο άρθρο 57 της οδηγίας, τα οποία ήδη ενημερώνουν και βοηθούν τους επαγγελματίες που επιδιώκουν την αναγνώριση των προσόντων τους. Επί του παρόντος, τα καθήκοντά τους συνίστανται κατά κύριο λόγο στην παροχή συμβουλών μέσω αλληλογραφίας ή τηλεφώνου και όχι στην προληπτική διασφάλιση της πρόσβασης των πολιτών της ΕΕ οι οποίοι ενδιαφέρονται για επαγγελματική κινητικότητα σε πληροφορίες σχετικά με τα απαιτούμενα έγγραφα και την αρμόδια αρχή. Μελλοντικά, τα Εθνικά Σημεία Επαφής θα μπορούσαν να οργανώσουν επίσης το κεντρικό σημείο πρόσβασης στην ενημέρωση και να συντονίσουν με τις αρμόδιες αρχές τα μέσα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, διευκολύνοντας την ηλεκτρονική διεκπεραίωση όλων των διαδικασιών.

Μια άλλη επιλογή θα ήταν η αξιοποίηση των ενιαίων κέντρων εξυπηρέτησης που προβλέπονται στην οδηγία για τις υπηρεσίες¹⁵. Τα κέντρα αυτά προβλέπονται ως λειτουργικά αυτόνομες πύλες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης που δίνουν στους παρόχους υπηρεσιών τη δυνατότητα εύκολης ηλεκτρονικής ενημέρωσης σχετικά με τις δραστηριότητές τους (κανονιστικές ρυθμίσεις, διαδικασίες, προθεσμίες). Ακόμη, τα ενιαία κέντρα εξυπηρέτησης δίνουν στους παρόχους υπηρεσιών τη δυνατότητα ηλεκτρονικής διεκπεραίωσης όλων των διοικητικών διαδικασιών που απαιτούνται για την πρόσβαση σε μια δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών και την άσκησή της, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών για την αναγνώριση των προσόντων, η οποία είναι καθοριστικής σημασίας για τη συντόμευση των διαδικασιών και τη μείωση της επιβάρυνσης που σχετίζεται με τις διοικητικές διατυπώσεις. Επί του παρόντος, τα ενιαία κέντρα εξυπηρέτησης είναι ανοικτά στους παρόχους υπηρεσιών

¹⁵ Οδηγία 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά (ΕΕ L 376 της 27.12.2006, σ. 36).

(συμπεριλαμβανομένων του αποσπασμένου προσωπικού τους και των αυτοαπασχολούμενων επαγγελματιών) που καλύπτονται από την οδηγία για τις υπηρεσίες¹⁶, όμως το πεδίο εφαρμογής τους θα μπορούσε να διευρυνθεί, εάν το κράτος μέλος το κρίνει απαραίτητο, για την κάλυψη όλων των επαγγελματικών δραστηριοτήτων και όχι μόνο αυτών για τις οποίες ισχύει η οδηγία για τις υπηρεσίες. Στο πνεύμα αυτό, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν την εμπειρία από τα ενιαία κέντρα εξυπηρέτησης, αναπτύσσοντας περαιτέρω ηλεκτρονικά μέσα για την απλούστευση και την επιτάχυνση των διαδικασιών για την αναγνώριση των προσόντων όλων των επαγγελματιών, τηρώντας παράλληλα τη νομοθεσία της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων, και συγκεκριμένα την οδηγία 95/46/ΕΚ¹⁷.

Τέλος, προκειμένου να δημιουργηθούν συνέργειες, είναι σημαντική η διασφάλιση στενής συνεργασίας μεταξύ των μέσων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης των κρατών μελών και της πύλης Your Europe, η οποία έχει ως στόχο να αποτελέσει μια ενιαία πύλη για όλες τις χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα στην ΕΕ¹⁸ και τις προκλήσεις όσον αφορά την υλοποίησή τους.

Ερώτηση 6: Θα υποστηρίζατε την επιβολή μιας υποχρέωσης προς τα κράτη μέλη να διασφαλίζουν τη διαθεσιμότητα των πληροφοριών σχετικά με τις αρμόδιες αρχές και τα απαιτούμενα έγγραφα για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων μέσω ενός κεντρικού σημείου ηλεκτρονικής πρόσβασης σε κάθε κράτος μέλος; Θα υποστηρίζατε την επιβολή μιας υποχρέωσης για δυνατότητα ηλεκτρονικής διεκπεραίωσης των διαδικασιών αναγνώρισης για όλους τους επαγγελματίες; (Αναφέρατε συγκεκριμένα επιχειρήματα υπέρ ή κατά της προσέγγισης αυτής.)

3.2. Προσωρινή κινητικότητα

Το 2005, καθιερώθηκε ένα νέο καθεστώς με στόχο τη διευκόλυνση της προσωρινής παροχής υπηρεσιών. Στο πλαίσιο του νέου αυτού καθεστώτος, ένας επαγγελματίας που επιθυμεί να παράσχει υπηρεσίες σε προσωρινή βάση, διατηρώντας παράλληλα την έδρα του στο κράτος μέλος καταγωγής, δεν υποχρεούται να ακολουθήσει επίσημες διαδικασίες αναγνώρισης στο κράτος μέλος υποδοχής. Τα κράτη μέλη δύνανται να ζητούν μόνο την αποστολή προς την αρμόδια αρχή εκ των προτέρων δήλωσης συνοδευόμενης από ορισμένα έγγραφα, εάν είναι αναγκαίο. Ένας σημαντικός αριθμός κρατών μελών χρησιμοποιεί σε μεγάλο βαθμό την επιλογή αυτή.

Η διαχείριση καταστάσεων που αφορούν την προσωρινή μετακίνηση ενός επαγγελματία από ένα κράτος μέλος χωρίς νομοθετική κατοχύρωση σε ένα κράτος μέλος όπου το επάγγελμα του είναι νομοθετικά κατοχυρωμένο αποτελεί σημαντικό ζήτημα. Στις περιπτώσεις αυτές, το νέο καθεστώς είναι ανοικτό μόνο σε όσους μπορούν να αποδείξουν ότι διαθέτουν διετή επαγγελματική πείρα ή «νομοθετικά κατοχυρωμένη εκπαίδευση και κατάρτιση». Ορισμένοι

¹⁶ Ανατρέξτε στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με τη μεταφορά και την εφαρμογή της οδηγίας – SEC(2010) 1292 της 22.10.2010, http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/evaluation/staff-working-doc_en.pdf.

¹⁷ Οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 281 της 23.11.1995, σ. 31).

¹⁸ Η πύλη Your Europe (europa.eu/youreurope) έχει αναπτυχθεί από την Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη. Η συντακτική ομάδα του Your Europe, η οποία αποτελείται από εκπροσώπους των κρατών μελών, πρέπει να διασφαλίζει τη διαθεσιμότητα μέσω του Your Europe συναφών, εθνικού επιπέδου πληροφοριών και την ύπαρξη κατάλληλων συνδέσμων μεταξύ του Your Europe και των εθνικών πύλων ενημέρωσης.

φορείς ζητούν μεγαλύτερα περιθώρια επιλογής για τον καταναλωτή, τα οποία θα μπορούσαν να επιτευχθούν μέσω της διεύρυνσης του πεδίου εφαρμογής του ελαστικότερου καθεστώτος. Άλλοι, φοβούνται καταχρηστικές πρακτικές, όπως αναζήτηση της ευνοϊκότερης νομοθεσίας (forum shopping). Ο εκσυγχρονισμός θα πρέπει να επιτύχει τη σωστή ισορροπία μεταξύ των θεμιτών αυτών θέσεων.

3.2.1. Καταναλωτές που διέρχονται τα σύνορα

Ο διετής κανόνας (άρθρο 5 παράγραφος 1 της οδηγίας) είναι γενικά αποδεκτός, διότι προστατεύει τους καταναλωτές στα κράτη μέλη όπου το επάγγελμα είναι νομοθετικά κατοχυρωμένο. Ωστόσο, ο κανόνας αυτός μπορεί να αποδειχθεί δυσανάλογος στην περίπτωση καταναλωτών που ταξιδεύουν από τη χώρα προέλευσής τους σε άλλο κράτος μέλος και οι εν λόγω καταναλωτές δεν έχουν επιλέξει έναν επαγγελματία στο κράτος μέλος όπου έχουν ταξιδέψει, αλλά έναν επαγγελματία από το κράτος μέλος από το οποίο προέρχονται, π.χ., μια ομάδα τουριστών έχει επιλέξει ξεναγό από τη χώρα αναχώρησης. Στην περίπτωση αυτή, ο εν λόγω επαγγελματίας δεν έχει καμία επαφή με τοπικούς καταναλωτές στο κράτος μέλος υποδοχής. Κατά συνέπεια, η απαίτηση εκ των προτέρων δήλωσης και διετούς επαγγελματικής πείρας δεν μπορεί να δικαιολογηθεί βάσει της προστασίας του καταναλωτή. Ο σεβασμός της επιλογής του καταναλωτή θα πρέπει να υπερισχύει των φόβων σχετικά με την αναζήτηση της ευνοϊκότερης νομοθεσίας, που δεν θεωρείται ότι σχετίζεται με αυτές τις περιπτώσεις¹⁹. Κατά συνέπεια, η απαίτηση εκ των προτέρων δήλωσης δεν κρίνεται αναγκαία. Η επιλογή του καταναλωτή θα πρέπει να περιορίζεται μόνον όταν δικαιολογείται προηγούμενος έλεγχος των προσόντων λόγω των κινδύνων για τη δημόσια υγεία ή την ασφάλεια του καταναλωτή (όπως προβλέπεται στο άρθρο 7 παράγραφος 4 της ισχύουσας οδηγίας).

¹⁹ Θεωρητικώς, οι επαγγελματίες αυτοί θα πρέπει να διαθέτουν την ευρωπαϊκή επαγγελματική κάρτα.

Ερώτηση 7: Συμφωνείτε με την άποψη ότι η απαίτηση διετούς επαγγελματικής πείρας στην περίπτωση ενός επαγγελματία που προέρχεται από κράτος μέλος στο οποίο δεν υπάρχει νομοθετική κατοχύρωση θα πρέπει να αίρεται στην περίπτωση καταναλωτών που διέρχονται τα σύνορα και δεν επιλέγουν τοπικό επαγγελματία στο κράτος μέλος υποδοχής; Θα πρέπει το κράτος μέλος υποδοχής να διατηρεί το δικαίωμα να ζητά εκ των προτέρων δήλωση στην περίπτωση αυτή; (Αναφέρατε συγκεκριμένα επιχειρήματα υπέρ ή κατά της προσέγγισης αυτής.)

3.2.2. Το ζήτημα της νομοθετικά κατοχυρωμένης εκπαίδευσης και κατάρτισης

Οι επαγγελματίες που έχουν ολοκληρώσει κύκλο «νομοθετικά κατοχυρωμένης εκπαίδευσης» εξαιρούνται επίσης από την απαίτηση διετούς επαγγελματικής πείρας. Στην οδηγία ορίζεται, μάλλον συστατικά, ως «νομοθετικά κατοχυρωμένη εκπαίδευση» κάθε εκπαίδευση η οποία είναι άμεσα προσανατολισμένη στην άσκηση συγκεκριμένου επαγγέλματος, με αναφορά σε συγκεκριμένες περιπτώσεις που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙΙ της οδηγίας.

Εντούτοις, ο τομέας της εκπαίδευσης υφίσταται αλλαγές με τις οποίες χρειάζεται να συμβαδίζει η οδηγία. Προκειμένου να προωθηθεί η απασχολησιμότητα υπό το πρίσμα της διά βίου μάθησης, οι πολιτικές εκπαίδευσης και κατάρτισης στοχεύουν ολοένα και περισσότερο στην ανάπτυξη γενικών δεξιοτήτων με δυνατότητα μεταφοράς (π.χ. επικοινωνία, διαχείριση), πέραν των εξειδικευμένων δεξιοτήτων που σχετίζονται με συγκεκριμένη εργασία (τεχνικές δεξιότητες). Στο πλαίσιο αυτό, ενδεχομένως να μην δικαιολογείται ο περιορισμός της έννοιας της νομοθετικά κατοχυρωμένης εκπαίδευσης και κατάρτισης στα άτομα που απασχολούνται σε συγκεκριμένο επάγγελμα (βλ. άρθρο 3 σημείο ι) στοιχείο ε) της οδηγίας). Η έννοια της νομοθετικά κατοχυρωμένης εκπαίδευσης θα μπορούσε να διευρυνθεί προκειμένου να συμπεριλάβει κάθε εκπαίδευση και κατάρτιση που αναγνωρίζεται σε ένα κράτος μέλος και είναι συναφής προς το επάγγελμα. Για την παροχή πληροφοριών σχετικά με το περιεχόμενο και τους στόχους των σχετικών προγραμμάτων θα μπορούσαν να χρησιμοποιούνται από εκπαιδευτικά ιδρύματα το Παράρτημα διπλώματος Europass²⁰ ή το Συμπλήρωμα πιστοποιητικού Europass²¹. Μέσω ενός αναθεωρημένου ορισμού της νομοθετικά κατοχυρωμένης εκπαίδευσης και κατάρτισης, θα μπορούσαν να επωφεληθούν από το ελαστικότερο καθεστώς προσωρινής κινητικότητας περισσότεροι κατάλληλα εκπαιδευμένοι επαγγελματίες. Ταυτόχρονα, τα κράτη μέλη θα εξακολουθήσουν να έχουν το δικαίωμα να απαιτούν ετήσια εκ των προτέρων δήλωση βάσει της εκσυγχρονισμένης οδηγίας (εκτός από τις περιπτώσεις όπου η επαγγελματική κάρτα την καθιστά περιττή).

²⁰ Το Παράρτημα διπλώματος Europass χορηγείται σε αποφοίτους ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μαζί με το πτυχίο ή το δίπλωμά τους. Συμβάλει στη διασφάλιση της ευκολότερης κατανόησης των ακαδημαϊκών προσόντων, ιδίως εκτός της χώρας στην οποία έχουν αποκτηθεί. Βλ. http://europass.cedefop.europa.eu/europass/home/vernav/InformationOn/EuropassDiplomaSupplement.csp?loc=el_GR.

²¹ Το Συμπλήρωμα πιστοποιητικού Europass χορηγείται σε άτομα που κατέχουν πιστοποιητικό επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Συμπληρώνει πληροφορίες στο επίσημο πιστοποιητικό, καθιστώντας πιο εύκολη την κατανόησή τους, ειδικά για τους εργοδότες ή τους οργανισμούς εκτός της χώρας έκδοσης. Για περισσότερες πληροφορίες, ανατρέξτε στη διεύθυνση: http://europass.cedefop.europa.eu/europass/home/vernav/InformationOn/EuropassCertificateSupplement.csp?loc=el_GR.

Ερώτηση 8: Συμφωνείτε με την άποψη ότι η έννοια της «νομοθετικά κατοχυρωμένης εκπαίδευσης και κατάρτισης» θα μπορούσε να περιλαμβάνει κάθε είδους εκπαίδευση που αναγνωρίζεται από ένα κράτος μέλος και σχετίζεται με ένα επάγγελμα και όχι μόνο την εκπαίδευση που είναι άμεσα προσανατολισμένη σε ένα συγκεκριμένο επάγγελμα; (Αναφέρατε συγκεκριμένα επιχειρήματα υπέρ ή κατά της προσέγγισης αυτής.)

3.3. Διεύρυνση του γενικού συστήματος

3.3.1. Επίπεδα προσόντων

Στο άρθρο 11 της οδηγίας ορίζονται πέντε επίπεδα προσόντων τα οποία βασίζονται στον τύπο και στη διάρκεια της εκπαίδευσης. Όταν ένας επαγγελματίας υποβάλλει αίτηση αναγνώρισης των προσόντων του/της για ένα επάγγελμα που υπάγεται στο γενικό σύστημα, η αρμόδια αρχή πρέπει να χρησιμοποιεί τα επίπεδα αυτά προκειμένου να καθορίσει αν ο αιτών/η αιτούσα μπορεί να επωφεληθεί από την οδηγία. Αν υπάρχει διαφορά δύο ή περισσότερων επιπέδων μεταξύ των προσόντων του επαγγελματία και των προσόντων που απαιτούνται στο κράτος μέλος υποδοχής, η οδηγία δεν εφαρμόζεται επί του παρόντος.

Τα επίπεδα που ορίζονται στο άρθρο 11 θα υπερκαλύπτουν ενδεχομένως τα οκτώ επίπεδα του Ευρωπαϊκού πλαισίου επαγγελματικών προσόντων, το οποίο βασίζεται σε «μαθησιακά αποτελέσματα», μετά την εφαρμογή του το 2012²². Με τη συνύπαρξη των δύο συστημάτων ταξινόμησης δημιουργείται κίνδυνος σύγχυσης των αρμόδιων αρχών και λοιπών ενδιαφερομένων. Μια μελέτη που ανατέθηκε από τη ΓΔ Εσωτερικής Αγοράς και Υπηρεσιών αξιολογεί επίσης τώρα τα οφέλη και τα όρια των διαφορετικών αυτών συστημάτων ταξινόμησης με σκοπό την αναγνώριση. Τα αποτελέσματα της μελέτης αυτής θα καταστούν διαθέσιμα το φθινόπωρο.

Μια πιθανή μελλοντική ενέργεια θα μπορούσε να εστιάζεται στην αποφυγή κάθε ταξινόμησης των προσόντων που εξαιρεί ορισμένους επαγγελματίες από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας. Μια πιθανή λύση θα μπορούσε να είναι η διαγραφή των επιπέδων προσόντων στο άρθρο 11 (καθώς και στο παράρτημα II που συνδέεται με το άρθρο 11). Αυτό θα σήμαινε ότι οι αρμόδιες αρχές δεν θα καθορίζουν πλέον την επιλεξιμότητα ενός αιτούντος σύμφωνα με τα προκαθορισμένα επίπεδα προσόντων, αλλά θα εστιάζονται στον προσδιορισμό σημαντικών διαφορών στην κατάρτιση, αποφασίζοντας σχετικά με την αναγκαιότητα ή μη αντισταθμιστικών μέτρων. Συνεπώς, οι αρμόδιες αρχές δεν θα μπορούν πλέον να απορρίπτουν αιτήσεις αναγνώρισης βάσει των διαφορών στο επίπεδο των προσόντων, όπως μεταξύ ενός πανεπιστημιακού διπλώματος και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Δεν θα μπορούν επίσης να εξαιρούν επαγγελματίες από την αναγνώριση των προσόντων βάσει της επαγγελματικής πείρας που πιστοποιείται από ένα κράτος μέλος (όπως προβλέπεται επί του παρόντος στο άρθρο 11 στοιχείο α) της οδηγίας). Με τη διαγραφή των εν λόγω ταξινομήσεων θα παρεχόταν επίσης μεγαλύτερη διακριτική ευχέρεια στα κράτη μέλη.

Ερώτηση 9: Θα υποστηρίζατε τη διαγραφή της ταξινόμησης που περιγράφεται στο άρθρο 11 (συμπεριλαμβανομένου του παραρτήματος II); (Αναφέρατε συγκεκριμένα επιχειρήματα υπέρ ή κατά της προσέγγισης αυτής.)

²² Οι «εκθέσεις εμπειρίας» και οι απαντήσεις στη δημόσια διαβούλευση δείχνουν ότι η εφαρμογή του συστήματος βάσει των προκαθορισμένων αυτών επιπέδων θεωρείται υπερβολικά πολύπλοκη.

3.3.2. Αντισταθμιστικά μέτρα

Η διαγραφή του άρθρου 11 συνεπάγεται κίνδυνο περισσότερων αντισταθμιστικών μέτρων. Σε περίπτωση διαγραφής του άρθρου 11, μια πιθανή λύση θα ήταν η εκ νέου βαθμονόμηση του συστήματος αντισταθμιστικών μέτρων σε τέσσερα βήματα:

1) Στο άρθρο 14 παράγραφος 1 της οδηγίας ορίζονται οι προϋποθέσεις σύμφωνα με τις οποίες το κράτος μέλος υποδοχής μπορεί να επιβάλει αντισταθμιστικά μέτρα. Μία από αυτές τις προϋποθέσεις σχετίζεται με τη διάρκεια της κατάρτισης. Η διαφορά στη διάρκεια της κατάρτισης τουλάχιστον ενός έτους, αποτελεί επί του παρόντος δικαιολόγηση για αντισταθμιστικά μέτρα. Είναι αμφισβητήσιμο αν δικαιολογείται ακόμη το άρθρο 14 παράγραφος 1 στοιχείο α) της οδηγίας.

2) Στο άρθρο 13 παράγραφος 2 της οδηγίας απαιτείται από τους επαγγελματίες να έχουν τουλάχιστον δύο έτη επαγγελματικής πείρας, αν το επάγγελμά τους δεν κατοχυρώνεται νομοθετικά στο κράτος μέλος καταγωγής τους. Αν δεν πληρούν την απαίτηση αυτή, δεν μπορούν επί του παρόντος να επωφεληθούν από το «γενικό σύστημα». Δεν υπάρχει λόγος για τον οποίο θα πρέπει να εξαιρούνται οι επαγγελματίες με λιγότερη επαγγελματική πείρα. Το κράτος μέλος υποδοχής θα χρειάζεται, σε κάθε περίπτωση, να αξιολογεί τα υφιστάμενα προσόντα τους, συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής πείρας τους. Αν τα προσόντα διαφέρουν σημαντικά από τις απαιτήσεις που ισχύουν σε εθνικό επίπεδο, το κράτος μέλος υποδοχής θα μπορούσε να επιβάλει κατάλληλα αντισταθμιστικά μέτρα. Το άρθρο 13 παράγραφος 2 της οδηγίας διαγράφεται αντίστοιχα.

3) Η Επιτροπή έχει λάβει πολλές καταγγελίες από πολίτες κατά των αρμόδιων αρχών που επιβάλλουν δυσανάλογα αντισταθμιστικά μέτρα. Εάν η εκσυγχρονισμένη οδηγία δεν περιέχει πλέον ταξινόμηση, θα μπορούσε να εισαχθεί στην εκσυγχρονισμένη οδηγία μια νέα διασφάλιση για την προστασία των πολιτών της ΕΕ από τα αυθαίρετα αντισταθμιστικά μέτρα. Κατά την επιβολή ενός αντισταθμιστικού μέτρου σε έναν αιτούντα, η αρμόδια αρχή στο κράτος μέλος υποδοχής θα μπορούσε να δικαιολογεί ρητά την απόφασή της όσον αφορά τα ακόλουθα:

α) τις σημαντικές διαφορές μεταξύ της κατάρτισης του αιτούντος και της κατάρτισης που απαιτείται στο κράτος μέλος υποδοχής (ειδικότερα, ποια στοιχεία της κατάρτισης που απαιτείται στο κράτος μέλος υποδοχής καλύπτονται ανεπαρκώς από την κατάρτιση του αιτούντος και γιατί θεωρούνται ως «σημαντικές διαφορές»)

β) γιατί οι σημαντικές αυτές διαφορές εμποδίζουν τον επαγγελματία να ασκήσει το επάγγελμά του στο κράτος μέλος υποδοχής.

4) Τέλος, προκειμένου να διευκολυνθεί η εφαρμογή των αντισταθμιστικών μέτρων, θα μπορούσαν να καταστούν υποχρεωτικές ουσιαστικές διατάξεις του Κώδικα Δεοντολογίας για τις εθνικές διοικητικές πρακτικές που εμπíπτουν στο πλαίσιο της οδηγίας²³ (όπως η απαίτηση για τις αρμόδιες αρχές να παρέχουν τεστ ικανοτήτων τουλάχιστον δύο φορές ετησίως). Εντούτοις, ως προς τα εναπομένοντα μέρη, ο Κώδικας Δεοντολογίας δεν θα πρέπει να καταστεί υποχρεωτικός.

Ερώτηση 10: Αν διαγραφεί το άρθρο 11 της οδηγίας, θα πρέπει να εφαρμοστούν στο πλαίσιο μιας εκσυγχρονισμένης οδηγίας τα τέσσερα βήματα που περιγράφονται παραπάνω; Αν δεν υποστηρίζετε την εφαρμογή και των τεσσάρων βημάτων, θεωρείτε αποδεκτό κάποιο από αυτά; (Αναφέρατε συγκεκριμένα επιχειρήματα υπέρ ή κατά όλων των βημάτων ή καθενός χωριστά.)

²³ Βλ.: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/future/cocon_el.pdf.

3.3.3. *Επαγγελματίες με μερικά προσόντα*

Η οδηγία προωθεί την κινητικότητα επαγγελματιών με πλήρη προσόντα. Επί του παρόντος δεν αφορά τα άτομα που έχουν ολοκληρώσει τις σπουδές τους, αλλά δεν έχουν ακόμη τα πλήρη προσόντα για την ανεξάρτητη άσκηση του επαγγέλματός τους. Εντούτοις, ολοένα και περισσότερα άτομα επιθυμούν και θα πρέπει να μπορούν να επωφεληθούν από την εσωτερική αγορά, ολοκληρώνοντας αμειβόμενη, εποπτευόμενη πρακτική άσκηση στο εξωτερικό. Το Δικαστήριο αποσαφήνισε στην υπόθεση *Morgenbesser*²⁴ ότι οι κανόνες της Συνθήκης για την ελεύθερη κυκλοφορία εφαρμόζονται στις υποθέσεις αυτές και ότι τα κράτη μέλη δεν μπορούν, ως ζήτημα αρχής, να εμποδίσουν τα άτομα να πραγματοποιήσουν αμειβόμενη εποπτευόμενη πρακτική άσκηση, εφόσον παρέχουν τη δυνατότητα αυτή στους πολίτες τους. Τα κράτη μέλη πρέπει να συγκρίνουν τα προσόντα του αιτούντος με αυτά που απαιτούνται σε εθνικό επίπεδο, με σκοπό να αξιολογήσουν αν είναι, εάν όχι όμοια, τουλάχιστον ισοδύναμα.

Σύμφωνα με την υπόθεση *Morgenbesser*, στο πλαίσιο μιας εκσυγχρονισμένης οδηγίας θα μπορούσαν να παγιωθούν δύο αρχές: Οι διαδικαστικές διασφαλίσεις της οδηγίας θα μπορούσαν να επεκταθούν στους αποφοίτους ακαδημαϊκής κατάρτισης που επιθυμούν να πραγματοποιήσουν μια περίοδο αμειβόμενης εποπτευόμενης πρακτικής άσκησης του επαγγέλματός τους στο εξωτερικό, υπό την προϋπόθεση ότι η εποπτευόμενη πρακτική άσκηση παρέχεται σε πολίτες του κράτους μέλους υποδοχής. Αυτό αφορά, ειδικότερα, τις προθεσμίες που ισχύουν για τις αρμόδιες αρχές ως προς τη λήψη μιας απόφασης, αλλά επίσης την υποχρέωση βεβαίωσης της παραλαβής της αίτησης εντός συγκεκριμένου χρονικού πλαισίου και ενημέρωσης του αιτούντος για κάθε έγγραφο που λείπει από τον φάκελό του. Ταυτόχρονα, στην οδηγία θα μπορούσε να καταστεί σαφές ότι η χώρα προέλευσης δεν μπορεί να αρνηθεί, κατ' αρχήν, να αναγνωρίσει μια πρακτική άσκηση με το μόνο αιτιολογικό ότι πραγματοποιήθηκε στο εξωτερικό. Οι διαδικαστικές διασφαλίσεις της οδηγίας θα μπορούσαν να εφαρμοστούν και σε αυτό το πλαίσιο.

Ερώτηση 11: Θα υποστηρίζατε την επέκταση της εφαρμογής της οδηγίας σε αποφοίτους ακαδημαϊκής εκπαίδευσης που επιθυμούν να πραγματοποιήσουν μια περίοδο αμειβόμενης εποπτευόμενης πρακτικής άσκησης του επαγγέλματός τους στο εξωτερικό; (Αναφέρατε συγκεκριμένα επιχειρήματα υπέρ ή κατά της προσέγγισης αυτής.)

3.4. **Αξιοποίηση του δυναμικού του IMI**

3.4.1. *Υποχρεωτική χρήση του IMI για όλα τα επαγγέλματα*

Η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών μέσω του IMI είναι ήδη καθημερινή πρακτική. Εντούτοις, δεν είναι υποχρεωτικό για τις αρμόδιες αρχές όσον αφορά τους επαγγελματίες των οποίων οι δραστηριότητες εξαιρούνται από την οδηγία για τις υπηρεσίες. Τα σχόλια που ελήφθησαν από τις αρμόδιες αρχές στις εκθέσεις εμπειρίας το 2010 και η δημόσια διαβούλευση κατέδειξαν ότι υπάρχει ευρεία υποστήριξη για την υποχρεωτική χρήση του συστήματος, πέραν των επαγγελμάτων που καλύπτονται από την οδηγία για τις υπηρεσίες. Ένα πιθανό βήμα στο πλαίσιο του εκσυγχρονισμού της οδηγίας θα μπορούσε να είναι η

²⁴ Δικαστήριο, 13 Νοεμβρίου 2003, Υπόθεση C-313/01, *Morgenbesser*, Συλλογή, σ. I-13467. (Η απόφαση αυτή επιβεβαιώθηκε με την απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-345/08, *Pešla* κατά *Justizministerium Mecklenburg-Vorpommern*).

διασφάλιση της απόκρισης όλων των αρμόδιων αρχών μέσω του IMI σε ερωτήματα των αντίστοιχων αρχών από άλλα κράτη μέλη²⁵.

3.4.2. Μηχανισμοί προειδοποίησης για επαγγέλματα του τομέα της υγείας

Η καθιέρωση μιας πιο προληπτικής μορφής συνεργασίας είναι πολύ σημαντική: Υπάρχει ήδη ένας μηχανισμός προειδοποίησης για τα επαγγέλματα που καλύπτονται από την οδηγία για τις υπηρεσίες, ο οποίος παρέχει στις αρμόδιες αρχές τη δυνατότητα μεταξύ τους ενημέρωσης, υπό συγκεκριμένες συνθήκες, σχετικά με κάθε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών που θα μπορούσε να προκαλέσει σοβαρή βλάβη στην υγεία ή την ασφάλεια των προσώπων ή του περιβάλλοντος. Κατά συνέπεια, στον εν λόγω μηχανισμό προειδοποίησης υπάγονται αυτή τη στιγμή οι δραστηριότητες ενός τεχνίτη, όχι όμως οι δραστηριότητες των επαγγελματιών του τομέα της υγείας που βρίσκονται εκτός του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας για τις υπηρεσίες.

Ποια είναι η καλύτερη λύση για τους επαγγελματίες του τομέα της υγείας; Η **πρώτη επιλογή** θα ήταν η εφαρμογή του ίδιου μηχανισμού προειδοποίησης που εφαρμόζεται για τα επαγγέλματα τα οποία καλύπτει η οδηγία για τις υπηρεσίες στους επαγγελματίες του τομέα της υγείας: με αυτόν τον τρόπο η προειδοποίηση θα περιορίζεται μόνο σε περιπτώσεις όπου υπάρχουν σαφείς ενδείξεις ότι ένας επαγγελματίας του τομέα της υγείας μεταβαίνει σε άλλο κράτος μέλος, παρόλο που του έχουν επιβληθεί κυρώσεις που του απαγορεύουν την άσκηση του επαγγέλματός του στο κράτος μέλος προέλευσής του. Η προειδοποίηση αυτή θα περιορίζεται στα συγκεκριμένα κράτη μέλη όπου υπάρχει μεγάλη πιθανότητα κινδύνου ή βλάβης, λαμβάνοντας δηλαδή υπ' όψιν παράγοντες που υποδηλώνουν ότι ο επαγγελματίας είναι πιθανό να δραστηριοποιείται σε άλλα κράτη μέλη. **Μια άλλη επιλογή**, με την οποία θα προστατεύονταν πολύ αποτελεσματικότερα οι ασθενείς, θα ήταν η καθιέρωση υποχρέωσης για ενεργοποίηση μιας προειδοποίησης σε όλα τα κράτη μέλη, όταν ένας μετακινούμενος επαγγελματίας του τομέα της υγείας έχει απολέσει το δικαίωμα άσκησης του επαγγέλματός του λόγω κυρώσεων σε ένα κράτος μέλος. Κάθε μέτρο που λαμβάνεται στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να είναι σύμφωνο με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, ιδίως με την προστασία των προσωπικών δεδομένων και το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής.

Ερώτηση 12: Ποια από τις δύο επιλογές προτιμάτε για την εφαρμογή ενός μηχανισμού προειδοποίησης για τους επαγγελματίες του τομέα της υγείας στο πλαίσιο του συστήματος IMI;

Επιλογή 1: Επέκταση του μηχανισμού προειδοποίησης όπως προβλέπεται βάσει της οδηγίας για τις υπηρεσίες σε όλους τους επαγγελματίες, συμπεριλαμβανομένων των επαγγελματιών του τομέα της υγείας; (Το κράτος μέλος από όπου ενεργοποιείται ο μηχανισμός θα αποφασίζει σε ποια άλλα κράτη μέλη θα πρέπει να απευθύνεται η προειδοποίηση.)

Επιλογή 2: Εφαρμογή της ευρύτερης και πιο αυστηρής υποχρέωσης προειδοποίησης προς τα κράτη μέλη για άμεση προειδοποίηση όλων των υπόλοιπων κρατών μελών, αν ένας επαγγελματίας του τομέα της υγείας δεν επιτρέπεται πλέον να ασκεί το επάγγελμά του λόγω πειθαρχικών κυρώσεων; (Το κράτος μέλος από όπου ενεργοποιείται ο μηχανισμός θα είναι υποχρεωμένο να απευθύνει την προειδοποίηση σε όλα τα άλλα κράτη μέλη.)

²⁵ Στον βαθμό που η συνεργασία αυτή συνεπάγεται την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, είναι απαραίτητη η συμμόρφωση με τη σχετική νομοθεσία της ΕΕ, όπως περιγράφεται στο άρθρο 56 παράγραφος 2 της οδηγίας για τα επαγγελματικά προσόντα, με αναφορά ειδικότερα στην οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 281 της 23.11.1995, σ. 31).

3.5. Γλωσσικές απαιτήσεις

Βάσει του άρθρου 53 της οδηγίας, οι επαγγελματίες πρέπει να διαθέτουν τις απαιτούμενες γλωσσικές γνώσεις για την άσκηση των δραστηριοτήτων τους στο κράτος μέλος υποδοχής. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν δεόντως υπ' όψιν την αρχή της αναλογικότητας που αποκλείει τις συστηματικές γλωσσικές εξετάσεις. Η εξέταση κατά περίπτωση των γλωσσικών γνώσεων των πολιτών της ΕΕ που ενδιαφέρονται για επαγγελματική κινητικότητα αποτελεί ενδεχομένως έναν θεμιτό τρόπο διασφάλισης των συμφερόντων των καταναλωτών και των ασθενών. Εντούτοις, εάν εφαρμοστεί δυσανάλογα, η συστηματική γλωσσική εξέταση μπορεί να αποτελέσει ένα μέσο μη δίκαιης αποτροπής ξένων επαγγελματιών από την πρόσβαση στο δικαίωμα άσκησης μιας επαγγελματικής δραστηριότητας. Οι εργοδότες είναι αυτοί που φέρουν την κύρια ευθύνη να διασφαλίζουν ότι έχουν αποκτηθεί όλες οι αναγκαίες επαγγελματικές γλωσσικές δεξιότητες.

Σε ορισμένα κράτη μέλη διεξάγεται δημόσιος διάλογος σχετικά με τις γλωσσικές απαιτήσεις για τους επαγγελματίες του τομέα της υγείας. Το ζήτημα των γλωσσικών δεξιοτήτων των επαγγελματιών του τομέα της υγείας καθίσταται ολοένα και πιο σημαντικό, καθώς εντείνεται η μετακίνηση των επαγγελματιών του τομέα της υγείας, και είναι ιδιαίτερα οξύ στην περίπτωση επαγγελματιών που επωφελούνται της αυτόματης αναγνώρισης και έρχονται σε άμεση επαφή με τους ασθενείς. Πρέπει να υποβάλλονται σε γλωσσική εξέταση; Εάν ναι, σε ποιο σημείο;

- Μια επιλογή θα ήταν η διασαφήνιση του Κώδικα Δεοντολογίας²⁶, ο οποίος επιδέχεται πιο εύκολα μελλοντικές προσαρμογές.

- Μια άλλη επιλογή θα ήταν η εισαγωγή στην οδηγία ενός κανόνα που θα ισχύει συγκεκριμένα για τους επαγγελματίες του τομέα της υγείας οι οποίοι έρχονται σε άμεση επαφή με ασθενείς. Η διάταξη αυτή θα επιτρέπει τον εφάπαξ έλεγχο των αναγκαίων γλωσσικών δεξιοτήτων, προτού ο επαγγελματίας του τομέα της υγείας έρθει για πρώτη φορά σε άμεση επαφή με ασθενείς.

Ερώτηση 13: Ποια από τις δύο επιλογές περιγράφει την προτίμησή σας;

Επιλογή 1: Διασαφήνιση των υφιστάμενων κανόνων στον Κώδικα Δεοντολογίας.

Επιλογή 2: Τροποποίηση της ίδιας της οδηγίας σχετικά με τους επαγγελματίες του τομέα της υγείας που έρχονται σε άμεση επαφή με ασθενείς και υπάγονται στην αυτόματη αναγνώριση.

²⁶ Επί του παρόντος, τα κράτη μέλη μπορούν να ελέγχουν αν οι επαγγελματίες διαθέτουν τις απαιτούμενες γλωσσικές γνώσεις για την άσκηση των δραστηριοτήτων τους, αλλά κάτι τέτοιο πρέπει να γίνεται αναλογικά. Αυτό σημαίνει ότι δεν μπορούν να υποβάλλουν συστηματικά τους αλλοδαπούς επαγγελματίες σε γλωσσικές εξετάσεις. Οι επαγγελματίες θα πρέπει να μπορούν να αποδείξουν τις γλωσσικές γνώσεις τους με άλλους τρόπους (π.χ. διπλώματα στη σχετική γλώσσα, επαγγελματική πείρα στη χώρα, πιστοποιητικό γλώσσας κ.λπ.). Αυτό σημαίνει, επίσης, ότι το επίπεδο των γλωσσικών γνώσεων ποικίλλει ανάλογα με τον τύπο της δραστηριότητας και το πλαίσιο στο οποίο αυτή θα ασκηθεί. Ακόμη, ο γλωσσικός έλεγχος μπορεί να πραγματοποιείται μόνο μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας αναγνώρισης και δεν μπορεί να αποτελεί λόγο άρνησης αναγνώρισης των ιδίων των επαγγελματιών προσόντων.

4. ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΥΤΟΜΑΤΗΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ

4.1. Προσέγγιση του εκσυγχρονισμού σε τρεις φάσεις

Η οδηγία για τα επαγγελματικά προσόντα προβλέπει ένα σύνολο εναρμονισμένων ελάχιστων προϋποθέσεων για την εκπαίδευση των ιατρών, των οδοντιάτρων, των γενικών νοσηλευτών, των μαιών, των φαρμακοποιών, των κτηνιάτρων και των αρχιτεκτόνων. Οι ελάχιστες αυτές απαιτήσεις εκπαίδευσης αποτέλεσαν τη βάση της αυτόματης αναγνώρισης για πολλά χρόνια. Το σύστημα αυτόματης αναγνώρισης για τα επαγγέλματα αυτά θεωρείται γενικά επιτυχημένο. Εντούτοις, ορισμένες από τις εν λόγω προϋποθέσεις εκπαίδευσης έχουν καθιερωθεί έως και πριν από τριάντα χρόνια και πολλοί φορείς ζητούν τον εκσυγχρονισμό της οδηγίας. Η εκσυγχρονισμένη οδηγία θα πρέπει να διατηρεί τις βασικές αρχές της αυτόματης αναγνώρισης ως αφετηρία, με έναν ευέλικτο μηχανισμό για την επικαιροποίηση των συγκεκριμένων απαιτήσεων εκπαίδευσης. Ο μηχανισμός αυτός θα μπορούσε εν συνεχεία να χρησιμοποιηθεί βαθμιαία για τη διαμόρφωση των συνεχιζόμενων εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων σε καθεστώς αυτόματης αναγνώρισης. Ταυτόχρονα, για τις ανάγκες του εκσυγχρονισμού θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν η συνεχής επιστημονική και τεχνική πρόοδος. Συνεπώς, ο εκσυγχρονισμός δύναται να επιτευχθεί σε τρεις φάσεις:

Κατά την πρώτη φάση, η ίδια η οδηγία θα μπορούσε να τροποποιηθεί με στόχο τη διασαφήνιση και την προσαρμογή των βάσεων για τις απαιτήσεις εκπαίδευσης, όπως η διασαφήνιση ελάχιστων περιόδων εκπαίδευσης και η ενίσχυση των μέτρων που προωθούν την ποιότητα των παρεχόμενων από τους επαγγελματίες υπηρεσιών. Επιπλέον, είναι απαραίτητο να αλλάξει το θεσμικό πλαίσιο, προκειμένου να αντικατασταθεί το υπάρχον σύστημα επιτροπής είτε με εκτελεστικές πράξεις είτε με κατ' εξουσιοδότηση πράξεις²⁷, σύμφωνα με τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το Συμβούλιο Υπουργών και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα αποφασίσουν – ιδανικά – σχετικά με τις αλλαγές αυτές, κατόπιν πρότασης της Επιτροπής η οποία θα υποβληθεί πριν από το τέλος του 2011. Στην Πράξη για την Ενιαία Αγορά, της 13^{ης} Απριλίου, συνιστάται η επίτευξη πολιτικής συμφωνίας για αυτή τη φάση έως τα τέλη του 2012.

Στη δεύτερη φάση, το πλαίσιο των νέων εκτελεστικών ή κατ' εξουσιοδότηση πράξεων θα χρησιμοποιηθεί για την επικαιροποίηση των υφιστάμενων αντικειμένων εκπαίδευσης για όλα τα σχετικά επαγγέλματα, αλλά και για την ανάπτυξη συνόλων ικανοτήτων, ανάλογα με την περίπτωση. (Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να αναφερθεί ότι η Επιτροπή είναι ήδη εξουσιοδοτημένη να ενεργεί βάσει της υφιστάμενης διαδικασίας επιτροπής). Για τις αλλαγές στους τομείς αυτούς θα χρειαστεί η συμμετοχή των αρμόδιων αρχών που έχουν ήδη αρχίσει να δικτυώνονται με στόχο την ανάπτυξη εμπειρογνομοσύνης, ενώ βοήθησαν με επιτυχία την Επιτροπή στην αξιολόγηση της υφιστάμενης οδηγίας το 2010. Η δεύτερη αυτή φάση θα μπορούσε να ξεκινήσει το 2013 και να ολοκληρωθεί το 2014.

Τέλος, **στην τρίτη φάση**, η εναρμόνιση των ελάχιστων απαιτήσεων εκπαίδευσης μπορεί να βελτιωθεί περαιτέρω, εφόσον είναι αναγκαίο, π.χ., με εφαρμογή, αντί του συστήματος ωρών εκπαίδευσης, του Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς και Συσώρευσης Ακαδημαϊκών Μονάδων (ECTS)²⁸ σε όλα τα κράτη μέλη προκειμένου να προωθηθεί στο μέλλον η αυτόματη αναγνώριση. Αυτή τη στιγμή βρίσκεται σε εξέλιξη μια εξωτερική μελέτη σχετικά

²⁷ Βλ. άρθρα 290 και 291 της Συνθήκης.

²⁸ Για περισσότερες πληροφορίες, ανατρέξτε στη διεύθυνση:
http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc48_en.htm.

με τα αποτελέσματα των εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων²⁹, στο πλαίσιο της οποίας θα αξιολογηθούν τα πιθανά οφέλη της χρήσης των μονάδων ECTS στον τομέα αυτόν. Ανάλογα με το αποτέλεσμα της μελέτης, μπορεί να αναπτυχθεί ένας μηχανισμός για τη διευκρίνιση του ελάχιστου αριθμού ετών, βάσει της εκσυγχρονισμένης οδηγίας, ως προς τον αντίστοιχο αριθμό μονάδων ECTS. Εντούτοις, κάτι τέτοιο θα απαιτούσε περαιτέρω προσπάθειες και δέσμευση εκ μέρους των πανεπιστημίων και των επαγγελματιών. Οι πρώτες αξιολογήσεις μπορούν να ξεκινήσουν το 2014.

Ερώτηση 14: Θα υποστηρίζατε μια σταδιακή προσέγγιση του εκσυγχρονισμού των ελάχιστων απαιτήσεων εκπαίδευσης βάσει της οδηγίας, η οποία θα συνίσταται στις εξής τρεις φάσεις:

- η πρώτη φάση θα αφορά την επανεξέταση των βάσεων, κυρίως των ελάχιστων περιόδων εκπαίδευσης και την προετοιμασία του θεσμικού πλαισίου για περαιτέρω προσαρμογές, στο πλαίσιο του εκσυγχρονισμού της οδηγίας κατά την περίοδο 2011-2012,

- η δεύτερη φάση (2013-2014) θα στηρίζεται στις επανεξετασθείσες βάσεις και θα αφορά μεταξύ άλλων, ανάλογα με την περίπτωση, την αναθεώρηση των αντικειμένων της εκπαίδευσης και το αρχικό έργο της προσθήκης ικανοτήτων με χρήση του νέου θεσμικού πλαισίου, και

- η τρίτη φάση (μετά το 2014) θα αφορά την εξέταση του ζητήματος των μονάδων ECTS βάσει του νέου θεσμικού πλαισίου;

4.2. Ενίσχυση εμπιστοσύνης στην αυτόματη αναγνώριση

Στις εκθέσεις εμπειρίας τους, πολλές αρμόδιες αρχές ζήτησαν την ενίσχυση του συστήματος αυτόματης αναγνώρισης. Ορισμένες από τις αρχές αυτές υποστήριξαν την ανάγκη μεγαλύτερης εναρμόνισης των ελάχιστων περιόδων εκπαίδευσης στην οδηγία, π.χ., με τον καθορισμό ενός αριθμού ωρών εκπαίδευσης ή με τη διασαφήνιση του αν θα πρέπει να ισχύουν τόσο τα έτη, όσο και οι ώρες εκπαίδευσης. Ένα άλλο βήμα είναι να εξεταστεί ποιο όργανο ή αρχή σε εθνικό επίπεδο θα μπορούσε να αναλάβει μεγαλύτερες ευθύνες προκειμένου να διασφαλίζει ότι το περιεχόμενο της εκπαίδευσης που οδηγεί στην απόκτηση ενός δεδομένου επαγγελματικού τίτλου πληροί τις απαιτήσεις της οδηγίας ανά πάσα στιγμή.

4.2.1. Διασαφήνιση του καθεστώτος των επαγγελματιών

Η οδηγία για τα επαγγελματικά προσόντα προβλέπει ένα σύνολο εναρμονισμένων ελάχιστων προϋποθέσεων για την εκπαίδευση των ιατρών, των οδοντιάτρων, των γενικών νοσηλευτών, των μαιών, των φαρμακοποιών, των κτηνιάτρων και των αρχιτεκτόνων. Οι ελάχιστες αυτές απαιτήσεις εκπαίδευσης αποτελούν επί του παρόντος τη μοναδική βάση για την αυτόματη αναγνώριση των προσόντων των συγκεκριμένων επαγγελματιών. Τα διπλώματα που πιστοποιούν την κάλυψη των ελάχιστων απαιτήσεων εκπαίδευσης επαρκούν για την εγκατάσταση των κατόχων τους σε κράτος μέλος διαφορετικό από αυτό όπου έχουν αποκτήσει τα προσόντα τους. Εντούτοις, ενδέχεται να υπάρξουν περιπτώσεις όπου οι κάτοχοι διπλωμάτων έχουν απολέσει το δικαίωμα άσκησης του επαγγέλματος για το οποίο έχουν αποκτήσει τα προσόντα στο κράτος μέλος καταγωγής τους (π.χ. λόγω μη συμμόρφωσης με τις εθνικές απαιτήσεις διαρκούς επαγγελματικής εξέλιξης).

²⁹ Η μελέτη που διεξήχθη από την GBP θα δημοσιευθεί τον Οκτώβριο.

Επί του παρόντος υπάρχει ένα κενό στην οδηγία. Στην περίπτωση προσωρινής παροχής υπηρεσιών, οι επαγγελματίες υποχρεούνται να αποδεικνύουν ότι διαθέτουν το δικαίωμα άσκησης στο κράτος μέλος καταγωγής τους και ότι δεν τους έχει απαγορευτεί η άσκηση του επαγγέλματος, π.χ., λόγω μη συμμόρφωσης με τις εθνικές απαιτήσεις διαρκούς επαγγελματικής εξέλιξης. Δεν υπάρχει ρητή πρόβλεψη για παρόμοια απαίτηση στην περίπτωση εγκατάστασης. Για τον λόγο αυτόν, θα ήταν λογικό να επεκταθεί η απαίτηση αυτή στις περιπτώσεις όπου κάποιος επαγγελματίας επιθυμεί να εγκατασταθεί σε μόνιμη βάση σε άλλο κράτος μέλος. Με αυτόν τον τρόπο θα αποτρεπόταν, π.χ., η μετακίνηση σε άλλο κράτος μέλος ιατρών που δεν επιτρέπεται πλέον να ασκούν το επάγγελμα σε ένα κράτος μέλος.

Ερώτηση 15: Όταν οι επαγγελματίες επιθυμούν να εγκατασταθούν σε ένα κράτος μέλος εκτός του κράτους όπου απέκτησαν τα προσόντα τους, πρέπει να αποδείξουν στο κράτος μέλος υποδοχής ότι έχουν το δικαίωμα άσκησης του επαγγέλματός τους στο κράτος μέλος καταγωγής. Η αρχή αυτή εφαρμόζεται στην περίπτωση προσωρινής κινητικότητας. Θα πρέπει να επεκταθεί σε περιπτώσεις όπου ένας επαγγελματίας επιθυμεί να εγκατασταθεί; (Αναφέρατε συγκεκριμένα επιχειρήματα υπέρ ή κατά της προσέγγισης αυτής.) Θα πρέπει στο πλαίσιο της οδηγίας να εξεταστεί πιο αναλυτικά το ζήτημα της διαρκούς επαγγελματικής εξέλιξης;

4.2.2. Διασαφήνιση των ελάχιστων περιόδων εκπαίδευσης για ιατρούς, νοσηλευτές και μαίες

Επί του παρόντος, για ορισμένα τομεακά επαγγέλματα, η ελάχιστη διάρκεια της εκπαίδευσης εκφράζεται σε έτη ή ώρες εκπαίδευσης. Εντούτοις, ενδέχεται να υπάρξει παρανόηση σχετικά με το αν τα δύο κριτήρια αποτελούν δύο χωριστές επιλογές ή αν θα πρέπει να εφαρμόζονται συνδυαστικά. Πολλοί φορείς συνιστούν τον συνδυασμό και των δύο κριτηρίων. Στην εκσυγχρονισμένη οδηγία αυτό μπορεί να διασαφηνίζεται για τους ιατρούς, τους νοσηλευτές και τις μαίες, για τους οποίους οι δύο παραπάνω προϋποθέσεις έχουν ήδη καθιερωθεί, αλλά παρουσιάζονται ως επιλογές.

Ερώτηση 16: Θα υποστηρίζατε τη διασαφήνιση των ελάχιστων απαιτήσεων εκπαίδευσης για ιατρούς, νοσηλευτές και μαίες προκειμένου να αναφέρεται ότι οι προϋποθέσεις σχετικά με τα ελάχιστα έτη εκπαίδευσης και τις ελάχιστες ώρες εκπαίδευσης εφαρμόζονται συνδυαστικά; (Αναφέρατε συγκεκριμένα επιχειρήματα υπέρ ή κατά της προσέγγισης αυτής.)

4.2.3. Διασφάλιση καλύτερης συμμόρφωσης σε εθνικό επίπεδο

Η αυτόματη αναγνώριση για τα επαγγέλματα για τα οποία έχουν εναρμονιστεί οι ελάχιστες απαιτήσεις εκπαίδευσης παρέχεται βάσει των επαγγελματικών τίτλων που απονέμονται στους επαγγελματίες, έπειτα από την ολοκλήρωση του ελάχιστου περιεχομένου εκπαίδευσης που περιγράφεται στην οδηγία. Ωστόσο, το περιεχόμενο της εκπαίδευσης εξελίσσεται διαρκώς. Επίσης, πολλά πανεπιστήμια έχουν προβεί σε μεταρρυθμίσεις στο πλαίσιο της διαδικασίας της Μπολόνιας³⁰, η οποία έχει οδηγήσει σε πολλές αλλαγές, όπως η προώθηση μιας εκπαίδευσης με επίκεντρο τον σπουδαστή. Στο σημείο αυτό εγείρεται το ερώτημα σχετικά με το πώς θα μπορέσουν τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν στο μέλλον την τήρηση του οριζόμενου στην οδηγία πλαισίου από τα πανεπιστήμια και τα υπόλοιπα εκπαιδευτικά ιδρύματα εν όψει των συνεχιζόμενων μεταρρυθμίσεων.

Μια άλλη πρόκληση αφορά στη γνωστοποίηση από τα κράτη μέλη προς την Επιτροπή των νέων εξελίξεων, και ιδίως των νέων επαγγελματικών τίτλων που απονέμονται στο κράτος μέλος. Στην πράξη, οι πληροφορίες αυτές συχνά γνωστοποιούνται μόνον όταν οι ενδιαφερόμενοι αποφοιτούν από τα πανεπιστήμια με τα διπλώματά τους, γεγονός που περιορίζει τη δυνατότητα ορισμένων αποφοίτων να επωφεληθούν από την αυτόματη αναγνώριση ή τουλάχιστον δημιουργεί μεγάλη αβεβαιότητα για την ελεύθερη μετακίνηση.

³⁰ Η διαδικασία της Μπολόνιας ξεκίνησε το 1999 με σκοπό την εξασφάλιση πιο συγκρίσιμων, συμβατών και συνεκτικών συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ευρώπη. Για περισσότερες πληροφορίες, ανατρέξτε στη διεύθυνση: <http://www.ehea.info/>.

Προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα δύο αυτά ζητήματα, η εκσυγχρονισμένη οδηγία θα μπορούσε να περιέχει την απαίτηση να γνωστοποιούν τα κράτη μέλη τις νέες αλλαγές στα διπλώματα κατά την αποδοχή τους από κάποιο ίδρυμα ή την έγκρισή τους από άλλα δημόσια όργανα, άρα πολύ πριν από την αποφοίτηση των φοιτητών με τα εν λόγω διπλώματα. Τα εντεταλμένα όργανα (τα οποία δεν θα πρέπει απαραίτητα να συσταθούν εξ αρχής) θα αναλάβουν τη λειτουργία της εθνικής συμμόρφωσης, διασφαλίζοντας την τήρηση των εναρμονισμένων ελάχιστων απαιτήσεων εκπαίδευσης στο πλαίσιο της οδηγίας. Οι τυχόν γνωστοποιήσεις θα μπορούσαν να συνοδεύονται από σχετική έκθεση του οργάνου που επιτελεί τη λειτουργία εθνικής συμμόρφωσης. Οι αλλαγές αυτές όχι μόνο θα διευκολύνουν τους νέους αποφοίτους ώστε να έχουν περισσότερη εμπιστοσύνη στις δυνατότητες αξιοποίησης της αυτόματης αναγνώρισης, αλλά και θα βελτιώσουν την εμπιστοσύνη μεταξύ των κρατών μελών.

Ερώτηση 17: Συμφωνείτε ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβαίνουν σε γνωστοποιήσεις μόλις εγκρίνεται κάποιο νέο πρόγραμμα εκπαίδευσης και κατάρτισης; Θα υποστηρίζατε την υποχρέωση των κρατών μελών να υποβάλλουν έκθεση προς την Επιτροπή σχετικά με τη συμμόρφωση με την οδηγία κάθε προγράμματος εκπαίδευσης και κατάρτισης που οδηγεί στην απόκτηση ενός τίτλου και γνωστοποιείται στην Επιτροπή; Θα πρέπει τα κράτη μέλη να καθορίσουν μια λειτουργία εθνικής συμμόρφωσης για τον σκοπό αυτόν; (Αναφέρατε συγκεκριμένα επιχειρήματα υπέρ ή κατά της προσέγγισης αυτής.)

4.3. Ιατροί: Ειδικοί ιατροί

Η Επιτροπή έλαβε διάφορα σχόλια για την ειδικότητα, σχετικά με δύο θέματα κυρίως. Πρώτον, η αυτόματη αναγνώριση μπορεί επί του παρόντος να επεκταθεί μόνο στις νέες ειδικότητες, αν η ειδικότητα υπάρχει τουλάχιστον στα δύο πέμπτα των κρατών μελών. Το κατώφλι αυτό δύναται να δημιουργήσει αντικίνητρο για την καινοτομία και να περιορίσει τις ευκαιρίες για την εισαγωγή νέων ιατρικών ειδικοτήτων στην οδηγία. Συνιστάται η μείωση του κατώφλιου του αριθμού των κρατών μελών που απαιτούνται, από τα δύο πέμπτα, στο ένα τρίτο. Με τον τρόπο αυτόν, το κατώφλι για την εισαγωγή νέων ειδικοτήτων στην οδηγία θα αντιστοιχεί στο κατώφλι που προτείνεται για τις κοινές πλατφόρμες (βλ. ενότητα 2.3).

Ερώτηση 18: Συμφωνείτε ότι το κατώφλι του ελάχιστου αριθμού των κρατών μελών όπου υπάρχει η ιατρική ειδικότητα θα πρέπει να μειωθεί από τα δύο πέμπτα, στο ένα τρίτο; (Αναφέρατε συγκεκριμένα επιχειρήματα υπέρ ή κατά της προσέγγισης αυτής.)

Το δεύτερο ζήτημα αφορά το γενικό πλαίσιο για την οργάνωση της ειδικότητας. Η οδηγία δεν αφήνει αρκετά περιθώρια για την αναγνώριση προηγούμενης εκπαίδευσης στο πλαίσιο ενός εκπαιδευτικού προγράμματος τουλάχιστον αντίστοιχου επιπέδου με αυτό μιας δεδομένης ειδικότητας. Αυτό σχετίζεται ιδίως με τις ειδικότητες που έχουν προκύψει από την παθολογία ή τη γενική χειρουργική³¹. Αν ένας ιατρός έχει παρακολουθήσει μια ειδικότητα και μετά έχει ακολουθήσει κάποια άλλη, θα πρέπει, κατ' αρχήν, να ακολουθήσει το πλήρες εκπαιδευτικό πρόγραμμα για τη δεύτερη ειδικότητα, από την αρχή. Ο εκσυγχρονισμός της οδηγίας θα

³¹ Ως προς την παθολογία, αυτό αφορά τις εξής 11 ειδικότητες: ανοσολογία, ρευματολογία, πνευμονολογία, γαστρεντερολογία, καρδιολογία, ενδοκρινολογία, γηριατρική, νεφρολογία, γενική αιματολογία, μεταδοτικές νόσοι και κλινική ογκολογία. Ως προς τη γενική χειρουργική, αφορά τις εξής 11 ειδικότητες: Πλαστική χειρουργική, χειρουργική θώρακος, χειρουργική παιδών, αγγειοχειρουργική / χειρουργική αγγείων, γαστρεντερική χειρουργική, νευροχειρουργική, ορθοπεδική, γναθοπροσωπική χειρουργική, στοματολογία, οδοντική, στοματική και γναθοπροσωπική χειρουργική / στοματο-γναθο-προσωποχειρουργική και ουρολογία.

μπορούσε να αποτελέσει μια ευκαιρία για τα κράτη μέλη ώστε να παρέχουν τη δυνατότητα μερικών εξαιρέσεων από μέρη της ειδικότητας, αν ο ιατρός έχει ήδη παρακολουθήσει κάποιο από αυτά στο πλαίσιο άλλου προγράμματος ειδικότητας.

Ερώτηση 19: Συμφωνείτε ότι ο εκσυγχρονισμός της οδηγίας θα μπορούσε να αποτελέσει ευκαιρία για τα κράτη μέλη να παρέχουν μερικές εξαιρέσεις, εάν ο ιατρός έχει ολοκληρώσει ήδη μέρος της εκπαίδευσης στο πλαίσιο άλλου προγράμματος ειδικότητας; Εάν ναι, θα πρέπει να πληρούνται κάποιες προϋποθέσεις προκειμένου να τυγχάνει ο ιατρός μερικής εξαίρεσης; (Αναφέρατε συγκεκριμένα επιχειρήματα υπέρ ή κατά της προσέγγισης αυτής.)

4.4. Νοσηλευτές και μαίες

Η απαίτηση αποδοχής για την εκπαίδευση νοσηλευτών είναι επί του παρόντος τουλάχιστον δέκα έτη γενικής εκπαίδευσης (η ίδια απαίτηση ισχύει για την εκπαίδευση μαιών στο πλαίσιο της λεγόμενης κατεύθυνσης I (άρθρο 40 παράγραφος 2 στοιχείο α). Εντούτοις, το επάγγελμα του νοσηλευτή έχει εξελιχθεί σημαντικά κατά τις τρεις τελευταίες δεκαετίες: η περίθαλψη σε επίπεδο κοινότητας, η χρήση σύνθετων θεραπειών και η συνεχής ανάπτυξη της τεχνολογίας προϋποθέτουν την ικανότητα για πιο ανεξάρτητη εργασία από τους νοσηλευτές. Σε διάφορα κράτη μέλη, ως αποτέλεσμα της έλλειψης ιατρών, οι νοσηλευτές και οι μαίες καλούνται να αναλάβουν εργασίες που στο παρελθόν πραγματοποιούνταν μόνον από ιατρούς. Εκφράζεται μια ανησυχία σχετικά με ότι οι φοιτητές που εισέρχονται στη νοσηλευτική σχολή μετά από δέκα μόνον έτη γενικής σχολικής εκπαίδευσης δεν διαθέτουν τις αναγκαίες βασικές δεξιότητες και γνώσεις για να ξεκινήσουν εκπαίδευση που θα τους προετοιμάσει να ανταποκριθούν σε σύνθετες ανάγκες περίθαλψης. Μία επιλογή θα ήταν λοιπόν, τα κράτη μέλη να επιτρέπουν την εισαγωγή στα νοσηλευτικά προγράμματα εκπαίδευσης μόνον υποψηφίων που έχουν ολοκληρώσει τουλάχιστον δώδεκα έτη γενικής εκπαίδευσης (το ίδιο θα πρέπει να ισχύει και στην «κατεύθυνση 1» για την εκπαίδευση των μαιών). Η απαίτηση αυτή έχει ήδη επιβληθεί σε πολλά κράτη μέλη. Η άλλη επιλογή θα ήταν η διατήρηση του υφιστάμενου καθεστώτος.

Ερώτηση 20: Ποια από τις επιλογές που περιγράφηκαν παραπάνω προτιμάτε;

Επιλογή 1: Διατήρηση της απαίτησης για δέκα έτη γενικής σχολικής εκπαίδευσης

Επιλογή 2: Αύξηση της απαίτησης από δέκα σε δώδεκα έτη γενικής σχολικής εκπαίδευσης

4.5. Φαρμακοποιοί

Ο παραδοσιακός ρόλος των φαρμακοποιών αλλάζει από την απλή διάθεση φαρμάκων στην πιο άμεση επαφή με τον ασθενή, που περιλαμβάνει την παροχή συμβουλών, πληροφοριών αλλά και την επανεξέταση, παρακολούθηση και προσαρμογή της θεραπείας όταν απαιτείται. Το ανοιχτό στο κοινό φαρμακείο γίνεται ολοένα και πιο σημαντικό. Διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν την επέκταση του καταλόγου των επαγγελματικών δραστηριοτήτων που επιτρέπεται να ασκεί ένας φαρμακοποιός στα κράτη μέλη, σύμφωνα με το άρθρο 45 παράγραφος 2 της οδηγίας, προκειμένου να αντικατοπτριστούν αυτές οι αλλαγές. Τα ενδιαφερόμενα μέρη ζητούν συχνά τη συμπερίληψη εννοιών όπως «φαρμακευτική περίθαλψη», «φαρμακείο ανοιχτό στο κοινό» και «φαρμακοεπαγρύπνηση» ως νέες επαγγελματικές δραστηριότητες. Επιπροσθέτως, πολλοί παράγοντες θεωρούν ότι η οδηγία (νυν άρθρο 44 παράγραφος 2 στοιχείο β)) θα πρέπει να προβλέπει μια υποχρεωτική περίοδο πρακτικής άσκησης έξι μηνών, αμέσως μετά τη συμπλήρωση της ακαδημαϊκής εκπαίδευσης, ως προετοιμασία των μελλοντικών φαρμακοποιών για τον ρόλο τους.

Ένα άλλο ζήτημα είναι το αν τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να απαγορεύουν στους φαρμακοποιούς με πλήρη προσόντα, οι οποίοι έχουν αποκτήσει τα προσόντα τους σε άλλο κράτος μέλος, να ανοίγουν νέα φαρμακεία. Σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 4 της οδηγίας, επί του παρόντος τα κράτη μέλη διατηρούν το δικαίωμα μη εφαρμογής της αυτόματης αναγνώρισης ως προς τα προσόντα των φαρμακοποιών για τη σύσταση ή τη διαχείριση νέων φαρμακείων, συμπεριλαμβανομένων αυτών που έχουν ανοίξει λιγότερο από τρία χρόνια πριν. Ωστόσο, αυτό αντίκειται στη γενική αρχή της αυτόματης αναγνώρισης και συνιστά διακριτική μεταχείριση έναντι των φαρμακοποιών της ΕΕ. Η διακριτική μεταχείριση κατά των πολιτών της ΕΕ από άλλα κράτη μέλη δεν συμβιβάζεται με την Ενιαία Αγορά. Η Ιρλανδία έχει ήδη άρει την εφαρμογή αυτής της εξαίρεσης και το Ηνωμένο Βασίλειο σκοπεύει να προβεί σε άρση της αυτό το καλοκαίρι. Για λόγους προώθησης της ελεύθερης μετακίνησης των φαρμακοποιών και πλήρους εφαρμογής της αρχής της αυτόματης αναγνώρισης, προτείνεται η διαγραφή της διάταξης αυτής. Σε κάθε περίπτωση, το άρθρο 61 της οδηγίας προβλέπει ήδη εξαιρέσεις, εάν υπάρχει πραγματική ανάγκη.

Ερώτηση 21: Συμφωνείτε ότι ο κατάλογος των δραστηριοτήτων των φαρμακοποιών θα πρέπει να επεκταθεί; Υποστηρίζετε την πρόταση προσθήκης της απαίτησης εξάμηνης άσκησης, όπως περιγράφηκε παραπάνω; Υποστηρίζετε τη διαγραφή του άρθρου 21 παράγραφος 4 της οδηγίας; (Αναφέρατε συγκεκριμένα επιχειρήματα υπέρ ή κατά της προσέγγισης αυτής.)

4.6. Αρχιτέκτονες

Σε πολλά κράτη μέλη, τα πανεπιστήμια παρέχουν τουλάχιστον πενταετή προγράμματα σπουδών για τις αρχιτεκτονικές σπουδές. Η οδηγία δεν θέτει εμπόδια σε αυτό: οι απαιτήσεις εκπαίδευσης για τέσσερα έτη πανεπιστημιακής εκπαίδευσης για τους αρχιτέκτονες, όπως ορίζεται στο άρθρο 46 της οδηγίας, είναι μόνο το ελάχιστο, επιτρέποντας στα κράτη μέλη και τα πανεπιστήμια να εφαρμόζουν υψηλότερα επίπεδα εκπαίδευσης των μελλοντικών αρχιτεκτόνων. Εντούτοις, οι επαγγελματικές ενώσεις των αρχιτεκτόνων υποστηρίζουν ότι η ελάχιστη διάρκεια εκπαίδευσης βάσει της οδηγίας θα μπορούσε να αυξηθεί από τέσσερα σε πέντε έτη, ώστε να αντικατοπτρίζει την εξέλιξη του επαγγέλματος.

Η πρόταση εναρμόνισης της πενταετούς απαίτησης σε επίπεδο ΕΕ εγείρει σημαντικά ερωτήματα. Πρώτον, η Επιτροπή δεν είναι σε θέση να επιβεβαιώσει ποια από τα διπλώματα που έχουν ήδη δημοσιευθεί στην οδηγία στο πλαίσιο της συμμόρφωσής τους με τις ισχύουσες διατάξεις της οδηγίας ανταποκρίνονται στην πενταετή εκπαίδευση. Ως αποτέλεσμα, η εναρμόνιση της ελάχιστης διάρκειας της εκπαίδευσης σε πέντε έτη καθιστά αναγκαίο ένα καθεστώς κεκτημένων δικαιωμάτων για τους αρχιτέκτονες των οποίων η εκπαίδευση ξεκίνησε (ή θα έχει ξεκινήσει) πριν από την έναρξη ισχύος της εκσυγχρονισμένης οδηγίας το 2012 ή το 2013, εκτός του υφιστάμενου καθεστώτος κεκτημένων δικαιωμάτων για τους αρχιτέκτονες που έχουν εκπαιδευτεί πριν από την έναρξη ισχύος της πρώτης οδηγίας για τους αρχιτέκτονες το 1985 (βλ. άρθρο 49 της οδηγίας 2005/36/EK σε συνδυασμό με το παράρτημα VI).

Δεύτερον, η λύση αυτή θα περιόριζε σημαντικά την ευελιξία, χωρίς να αντιμετωπίζει ένα άλλο πραγματικό πρόβλημα που σχετίζεται με την κινητικότητα: πώς να ληφθεί υπ' όψιν η εποπτευόμενη επαγγελματική άσκηση, ως τμήμα της αρχιτεκτονικής εκπαίδευσης που έχει ήδη αναγνωριστεί σε πολλά κράτη μέλη ως σημαντικό στοιχείο των σπουδών των αρχιτεκτόνων;

Στο πλαίσιο αυτό, υπάρχουν δύο επιλογές:

Η **πρώτη επιλογή** είναι η διατήρηση της υφιστάμενης απαίτησης για τέσσερα έτη.

Η **δεύτερη επιλογή** είναι η προσαρμογή των διατάξεων της οδηγίας στην υφιστάμενη κατάσταση των περισσότερων κρατών μελών, με παράλληλη πρόβλεψη ενός σχετικού βαθμού ευελιξίας: προκειμένου να επωφεληθούν της αυτόματης αναγνώρισης, οι αρχιτέκτονες θα πρέπει να πιστοποιήσουν είτε τουλάχιστον πέντε έτη ακαδημαϊκής εκπαίδευσης και στη συνέχεια τουλάχιστον ένα έτος εποπτευόμενης πρακτικής άσκησης ή τουλάχιστον τέσσερα έτη ακαδημαϊκής εκπαίδευσης και στη συνέχεια τουλάχιστον δύο έτη εποπτευόμενης πρακτικής άσκησης. Κατά συνέπεια, θα χρειάζονται κατ' ελάχιστο έξι έτη για να γίνει κάποιος αρχιτέκτονας με πλήρη προσόντα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και με τον τρόπο αυτόν θα περιλαμβάνεται πάντα η εποπτευόμενη πρακτική άσκηση.

Ερώτηση 22: Ποια από τις δυο επιλογές περιγράφει την προτίμησή σας;

Επιλογή 1: Διατήρηση της υφιστάμενης απαίτησης για τουλάχιστον τέσσερα έτη ακαδημαϊκής εκπαίδευσης;

Επιλογή 2: Συμπλήρωση της υφιστάμενης απαίτησης για τουλάχιστον τέσσερα έτη ακαδημαϊκής εκπαίδευσης με μια απαίτηση για δύο έτη επαγγελματικής πρακτικής άσκησης. Εναλλακτικά, οι αρχιτέκτονες θα μπορούσαν επίσης να ζητήσουν αυτόματη αναγνώριση μετά τη συμπλήρωση ενός πενταετούς ακαδημαϊκού προγράμματος, το οποίο θα συμπληρώνεται από επαγγελματική πρακτική άσκηση τουλάχιστον ενός έτους.

4.7. Αυτόματη αναγνώριση στους τομείς της βιοτεχνίας, του εμπορίου και της βιομηχανίας

Στους τομείς της βιοτεχνίας, του εμπορίου και της βιομηχανίας, η αυτόματη αναγνώριση εξαρτάται από δύο προϋποθέσεις: 1) έναν ορισμένο αριθμό ετών πείρας, ο οποίος ποικίλλει ανάλογα με τη δραστηριότητα και 2) τον σαφή προσδιορισμό της επαγγελματικής δραστηριότητας, βάσει του παραρτήματος IV της οδηγίας. Όσον αφορά την πρώτη προϋπόθεση, η αξιολόγηση έχει δείξει ότι δεν υπάρχουν λόγοι για την αλλαγή του ελάχιστου αριθμού ετών πείρας που απαιτούνται. Όσον αφορά τη δεύτερη προϋπόθεση, υποστηρίζεται έντονα ότι το παράρτημα IV με την παρούσα μορφή του δεν επιτρέπει πάντοτε τον σαφή προσδιορισμό ενός επαγγέλματος βάσει των δραστηριοτήτων που αναφέρονται σε αυτό. Επί του παρόντος, το παράρτημα IV αναφέρεται στη Διεθνή πρότυπη ταξινόμηση κατά βιομηχανία όλων των κλάδων οικονομικών δραστηριοτήτων (ISIC)³², όχι όμως στην πιο πρόσφατη έκδοσή της, αλλά σε εκδόσεις που χρονολογούνται από τις δεκαετίες του 1950 και του 1960.

Μια επιλογή θα ήταν η χρησιμοποίηση της ίδιας ταξινόμησης ISIC ως βάση, αλλά στην πιο πρόσφατη αναθεωρημένη μορφή της, του 2008, η οποία περιλαμβάνει πλέον πιο ακριβή κατάλογο δραστηριοτήτων. Στο πλαίσιο των ταχύτατων τεχνολογικών εξελίξεων, ο καθορισμός και η επικαιροποίηση των προσόντων και των αντίστοιχων επαγγελμάτων έχουν ιδιαίτερη σημασία. Οι διάφοροι παράγοντες έχουν προτείνει επίσης ως εναλλακτικές λύσεις το κοινό λεξιλόγιο της ΕΕ σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις³³, το οποίο ενημερώνεται σε τακτική βάση, και την ονοματολογία της Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης Επαγγελμάτων (ISCO)³⁴, όπως αναθεωρήθηκε το 2008.

Ενώ η εκσυγχρονισμένη οδηγία θα πρέπει να διατηρήσει την αρχή της αυτόματης αναγνώρισης για τα επαγγέλματα στους τομείς της βιοτεχνίας, του εμπορίου και της βιομηχανίας, η ταξινόμηση των ίδιων των δραστηριοτήτων θα μπορούσε να διεξαχθεί σε μεταγενέστερο στάδιο, βάσει των αποτελεσμάτων της μελέτης.

³² Η ονοματολογία έχει ήδη εγκριθεί από τα Ηνωμένα Έθνη το 1948 και αναθεωρήθηκε το 1958, το 1968, το 1989 και το 2006 (η τελευταία αναθεώρηση δημοσιεύθηκε το 2008).

³³ Βλ. κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2195/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5^{ης} Νοεμβρίου 2002, περί του κοινού λεξιλογίου για τις δημόσιες συμβάσεις (CPV) (ΕΕ αριθ. L 340 της 16.12.2002, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε τελευταία το 2009. Διατίθεται στη διεύθυνση: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2002:340:0001:0001:EL:PDF>.

³⁴ Εγκρίθηκε από τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ) και διατίθεται στη διεύθυνση: <http://www.ilo.org/public/english/bureau/stat/isco/index.htm>.

Ερώτηση 23: Ποια από τις παρακάτω επιλογές προτιμάτε;

Επιλογή 1: Άμεσος εκσυγχρονισμός μέσω αντικατάστασης της ταξινόμησης ISIC του 1958 με την ταξινόμηση ISIC του 2008;

Επιλογή 2: Άμεσος εκσυγχρονισμός μέσω αντικατάστασης του παραρτήματος IV με το κοινό λεξιλόγιο που χρησιμοποιείται στις δημόσιες συμβάσεις;

Επιλογή 3: Άμεσος εκσυγχρονισμός μέσω αντικατάστασης του παραρτήματος IV με την ονοματολογία ISCO, όπως αναθεωρήθηκε τελευταία το 2008;

Επιλογή 4: Εκσυγχρονισμός σε δύο φάσεις: επιβεβαίωση στο πλαίσιο μιας εκσυγχρονισμένης οδηγίας της συνέχισης της εφαρμογής της αυτόματης αναγνώρισης σε δραστηριότητες που σχετίζονται με τη βιοτεχνία, το εμπόριο και τη βιομηχανία. Οι σχετικές δραστηριότητες εξακολουθούν να ορίζονται όπως στο παράρτημα IV έως το 2014, ημερομηνία έως την οποία θα πρέπει να καθοριστεί νέος κατάλογος δραστηριοτήτων με κατ' εξουσιοδότηση πράξη. Ο κατάλογος των δραστηριοτήτων θα πρέπει να βασίζεται σε μία από τις ταξινομήσεις που παρουσιάζονται στις επιλογές 1, 2 ή 3.

4.8. Προσόντα αποκτηθέντα σε τρίτες χώρες

Η οδηγία για τα επαγγελματικά προσόντα ουσιαστικά εφαρμόζεται σε πολίτες της ΕΕ που έχουν προσόντα τα οποία έχουν αποκτήσει σε κάποιο κράτος μέλος της ΕΕ. Ωστόσο, βοηθά επίσης πολίτες της ΕΕ που διαθέτουν προσόντα τα οποία έχουν αποκτήσει εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (π.χ. δίπλωμα από τον Καναδά ή την Κίνα):

Η οδηγία ισχύει για πολίτες της ΕΕ οι οποίοι αρχικά απέκτησαν προσόντα σε τρίτη χώρα, εάν τα προσόντα αυτά έχουν ήδη αναγνωριστεί σε κάποιο κράτος μέλος και ο εν λόγω πολίτης της ΕΕ έχει επίσης αποκτήσει τρία έτη επαγγελματικής πείρας στο προκείμενο κράτος μέλος. Το άρθρο 3 παράγραφος 3 διευκολύνει την ελεύθερη μετακίνηση αυτού του πολίτη της ΕΕ, εφόσον μετακινηθεί σε άλλο κράτος μέλος. Ο πολίτης της ΕΕ μπορεί, επομένως, να επωφεληθεί όλων των διαδικαστικών διασφαλίσεων που παρέχονται στο πλαίσιο του λεγόμενου γενικού συστήματος (όπως η ταχεία και αιτιολογημένη απόφαση της αναγνώρισης ή μη των προσόντων του). Συνοπτικά, η νόμιμη και πραγματική τριετής επαγγελματική πείρα σε ένα κράτος μέλος επιτρέπει τη μεταχείριση της αρχικής ειδίκευσης που έχει αποκτηθεί σε τρίτη χώρα σαν να είχε αποκτηθεί σε κάποιο κράτος μέλος της ΕΕ.

Εντούτοις, η οδηγία περιέχει επίσης εγγυήσεις για τη διασφάλιση των ελάχιστων απαιτήσεων εκπαίδευσης, οι οποίες έχουν ήδη εναρμονιστεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο (για ορισμένα επαγγέλματα του τομέα της υγείας και τους αρχιτέκτονες). Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 2 της οδηγίας, τα κράτη μέλη δεν πρέπει να αποδέχονται προσόντα που έχουν αποκτηθεί σε τρίτες χώρες από πολίτες της ΕΕ, αν το επίπεδο των προσόντων αυτών δεν πληροί τις ελάχιστες απαιτήσεις οι οποίες ορίζονται για τα προσόντα που αποκτώνται εντός της ΕΕ. Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να αποφεύγουν να προκαλούν «διαρροή εγκεφάλων» ειδικευμένων εργαζομένων από χώρες εκτός της ΕΕ³⁵.

³⁵ Εν προκειμένω, πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψιν ο Παγκόσμιος Κώδικας Ορθής Πρακτικής για τις διεθνείς προσλήψεις υγειονομικού προσωπικού, που έχει καταρτιστεί από την ΠΟΥ.

Το κύριο ερώτημα που προκύπτει είναι αν η συνολική έλλειψη ειδικευμένου εργατικού δυναμικού καθιστά αναγκαία την προσαρμογή των παραπάνω διατάξεων. Η προσαρμογή αυτή θα ωφελούσε πρωτίστως τους πολίτες της ΕΕ. Ωστόσο, θα μπορούσε επίσης να επηρεάσει ορισμένους πολίτες τρίτων χωρών που απολαύουν των δικαιωμάτων της ευρωπαϊκής νομοθεσίας: τα μέλη οικογενειών πολιτών της ΕΕ³⁶, οι μακροχρόνια διαμένοντες³⁷, οι πρόσφυγες³⁸ και οι κάτοχοι «μπλε καρτών»³⁹ αντιμετωπίζονται ισότιμα με τους πολίτες της ΕΕ ως προς την αναγνώριση των επαγγελματικών τους προσόντων (παρότι τα σχετικά νομοθετικά μέσα δεν δεσμεύουν όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης). Η προσαρμογή αυτή θα στήριζε την πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για ενίσχυση της κινητικότητας επίσης στο πλαίσιο της αναθεωρημένης Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας.

Ερώτηση 24:

Θεωρείτε απαραίτητες τις προσαρμογές στην αντιμετώπιση των πολιτών της ΕΕ που διαθέτουν προσόντα από τρίτες χώρες βάσει της οδηγίας, π.χ., με μείωση του κανόνα των τριών ετών του άρθρου 3 παράγραφος 3; Συμφωνείτε με την εφαρμογή της προσαρμογής αυτής και για τους υπηκόους τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που εμπίπτουν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας, οι οποίοι τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης βάσει της σχετικής ευρωπαϊκής νομοθεσίας; (Αναφέρατε συγκεκριμένα επιχειρήματα υπέρ ή κατά της προσέγγισης αυτής.)

5. ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗΣ ΣΤΟ ΠΡΑΣΙΝΟ ΒΙΒΛΙΟ

Η Επιτροπή καλεί όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τη γνώμη τους έως την 20ή Σεπτεμβρίου 2011, κατά προτίμηση μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην ακόλουθη διεύθυνση:

DG Internal Market and Services, Unit E-4 “Free movement of professionals”

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: MARKT-PQ-EVALUATION@ec.europa.eu

Ταχυδρομική διεύθυνση: European Commission

Internal Market Directorate General, Unit E-4

Rue de Spa 2

Office 06/014

1049 Brussels

Βέλγιο

Τα κείμενα δεν χρειάζεται να καλύπτουν όλες τις ερωτήσεις που αναφέρονται στο παρόν Πράσινο Βιβλίο. Μπορούν να περιορίζονται στις ερωτήσεις που σας ενδιαφέρουν συγκεκριμένα. Αναφέρατε με σαφήνεια τις ερωτήσεις στις οποίες αναφέρονται τα κείμενά σας. Αν είναι δυνατό, παρουσιάστε συγκεκριμένα επιχειρήματα υπέρ ή κατά των επιλογών και των προσεγγίσεων που παρουσιάζονται στο έγγραφο.

Όλα τα κείμενα θα δημοσιευθούν στον δικτυακό τόπο της ΓΔ Εσωτερικής Αγοράς και Υπηρεσιών, εκτός αν ο υποβάλλων το κείμενο εκφράσει την αντίθεσή του σχετικά. Εφιστάται η προσοχή στην ανάγνωση της συγκεκριμένης δήλωσης περί απορρήτου που επισυνάπτεται

³⁶ Οδηγία 2004/38/ΕΚ.

³⁷ Οδηγία 2003/109/ΕΚ.

³⁸ Οδηγία 2004/83/ΕΚ.

³⁹ Οδηγία 2009/50/ΕΚ.

στο παρόν Πράσινο Βιβλίο ή στις πληροφορίες σχετικά με τη διαχείριση των προσωπικών δεδομένων και των κειμένων σας.